

**Universitat de les
Illes Balears**

Títol: El període d'adaptació i les percepcions dels docents.

NOM AUTOR: Alicia Ribas Fernández.

DNI AUTOR: 46953885Y.

NOM TUTOR: Gemma Tur Ferrer.

Memòria del Treball de Final de Grau

Estudis de Grau d'educació infantil.

Paraules clau: Afecció, període d'adaptació, família, escola, docents, educació infantil, percepcions.

de la
UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Curs Acadèmic 2012-2013

Cas de no autoritzar l'accés públic al TFG, marqui la següent casella:

Resum

Amb aquest treball el que es vol arribar a aconseguir és que tant pares com docents tinguin una idea clara del que és el període d'adaptació i la importància d'aquest en edats tan primerenques. Hem de fer-los saber que aquesta és una etapa en la qual els infants s'enfronten a un nou món en el qual tot és nou per a ells, des de les persones que s'encarreguen del seu benestar i de la seva educació fins l'espai que l'envolta. Per això cal remarcar la importància del període d'adaptació, en el qual es dedica un temps exclusivament per a l'infant. D'altra banda, em va parèixer molt important extreure les percepcions de diferents docents entorn aquest tema, que és el que ells pensen, com s'ha de treballar i com es viu amb els infants i amb les famílies, un punt molt important i del qual mai ens hem d'oblidar, ja que són un pilar fonamental en l'educació dels infants.

The aim of this project is that both teachers and parents have a clear idea of the adaptation period and the importance of it at early ages. They have to be aware of the fact that this is a stage when children face a whole new world full of new experiences, from the ones who take care of them and educate them to the surroundings. For this reason, it is necessary to stress the importance of the adaptation period, in which some time is exclusively devoted to the child. Apart from this, I found it very important to extract different perceptions around this topic from different teachers, what are their thoughts, how to work and how they live with these children and their families, a very important fact we should never forget about, since it is an essential pilar in children's education.

Índex.

Pàg.

1. Introducció.....	
2. Objectius.....	
3. Competències treballades.....	
4. Metodologia utilitzada.....	
5. Part teòrica.....	
5.1 Marc conceptual.....	
5.1.1 Definició del període d'adaptació.....	
5.1.2 El paper de la família i dels docents.....	
5.1.3 Passos previs al període d'adaptació.....	
5.1.4 Fases del període d'adaptació.....	
5.1.5 Teòrics.....	
5.2 Estat de la qüestió.....	
6. Part pràctica.....	
6.1 Introducció.....	
6.2 Metodologia.....	
6.3 Hipòtesis, preguntes, objectius.....	
6.4 Anàlisi dels documents.....	
6.4.1 Instruments.....	
6.5 Resultats.....	
7. Conclusió.....	
8. Referències bibliogràfiques.....	

9. Annexos.....

Índex de taules.

Pàg.

Taula 1: taula de mostra.....

Taula 2: taula amb els resultats obtinguts.....

Índex de gràfics

	Pàg.
Gràfic 1: reflecteix la teoria del període d'adaptació.....	
Gràfic 2: resum del procés de la investigació.....	

1. Introducció.

Aquest projecte d'investigació neix especialment per la meua curiositat sobre el tema de la relació entre l'escola i la família durant el període d'adaptació, i el pensament de diferents docents entorn aquest tema.

Com bé sabem, en l'actualitat els infants emprenen l'escola a partir dels 3 anys, així doncs, és en aquesta etapa quan els nens comencen el període d'educació infantil. L'escola infantil ocupa un lloc molt important, ja que és un servei que les famílies exigeixen i que valoren cada vegada més. A més a més, implica un gran canvi per als infants, ja que suposa la sortida del món familiar on el nen ocupa un lloc definit, on es mou en un lloc segur i conegut.

Com a futura mestra, cal remarcar que per dur a terme un bon procés d'ensenyament-aprenentatge i que el nen comenci amb bon peu l'escola, és necessari realitzar un bon període d'adaptació, en el qual els nens es puguin anar adaptant poc a poc a aquesta nova situació. Però abans de tot tenim que tenir clara una cosa, què és el període d'adaptació? Aquesta pregunta té que quedar molt clara abans d'endinsar-nos més en el tema. Doncs, segons Gervilla (2006), el període d'adaptació es considera el camí o el procés mitjançant el qual el nen va elaborant, des del punt de vista dels sentiments, la pèrdua i el guany que li suposa la separació, fins arribar voluntàriament a una acceptació interna de la mateixa.

La meua decisió de realitzar el treball de fi de grau sobre el període d'adaptació en aquesta etapa d'educació infantil, ha estat per dos motius diferents. He de dir que és un tema que m'agrada molt i, a més a més, penso que és un assumpte molt complicat el qual es té que treballar amb molta cura i delicadesa a banda de dedicar-li molt de temps.

D'altra banda, el període d'adaptació cobra vital importància, ja que els infants es troben a una etapa educativa que juga un paper molt important al llarg de la seva vida i, a més a més, conta amb un currículum propi en el qual es recull la importància d'aquest.

Com a ciutadana i futura docent, tinc molt present els grans canvis que està vivint la nostra societat, però no per això hem de canviar la nostra forma de fer o de pensar, sobretot quan treballem amb infants els quals hem d'educar i ensenyar. Per això, hem de tenir molt present la importància de les escoles, de l'educació i de tots els processos que aquesta requereix. Segurament, s'han realitzat diversos estudis sobre el període d'adaptació dels quals s'han pogut extreure punts forts i punts febles i d'aquesta manera millorar la nostra forma de fer. Segurament hi ha moltes maneres diferents de dur a terme el període d'adaptació i cada

docent o cada escola el deu realitzar de la manera que creu convenient, el que sempre hem de tenir ben clar, és que no hem de mirar tan sols per nosaltres, en aquest cas ens hem de fixar en el benestar dels infants i en el temps que ells requereixen per adaptar-se a nous llocs, a noves persones i a nous espais.

Com he citat en paràgrafs anteriors, em crida molt l'atenció aquest tema, ja que cada nen és un món i ens podem trobar amb nens que requereixen més temps que uns altres o que ens facin cercar estratègies per tal d'ajudar-los a adaptar-se a l'escola. Aquesta tasca per al docent de vegades pot resultar complicada, ja que hi ha nens que els hi costarà més que altres adaptar-se. També el treball amb els pares pot arribar a ser complicat, ja que hi ha famílies que no entenen que els nens necessiten un temps d'adaptació. Per això, hem de remarcar que la tasca del docent és molt important, ja que té que treballar juntament amb el nen i amb les famílies, per així poder arribar a dur a terme un treball conjunt, en el qual l'escola i la família treballin a la par.

Conseqüentment, l'objectiu general d'aquest projecte és plasmar les diferents percepcions que tenen els docents entorn al període d'adaptació i, d'aquesta manera, tenir constància de com es treballa aquest a les escoles. Finalment, i com a curiositat, amb aquest estudi es pot arribar a esbrinar de quina manera es porta a terme el període el d'adaptació i quines són les percepcions dels professionals de les diferents etapes d'infantil.

Per acabar de remarcar la importància d'un treball d'investigació educatiu, cal accentuar que s'entén per investigació educativa i qualitat d'educació, i això ho podem trobar ben explicat al llibre *Bases Metodològiques de la investigació educativa* de Ballester (2004). Aquest diu que la investigació educativa s'hauria d'entendre com l'estudi dels mètodes, dels procediments i de les tècniques més utilitzades per obtenir un coneixement, una explicació i una comprensió científica dels fenòmens educatius, així com també per a solucionar els problemes educatius i socials.

D'altra banda, Ballester (2004) ens facilita un guió bàsic per a realitzar un projecte d'investigació, que en el meu cas, em serveix d'ajuda per a poder guiar-me i continuar amb aquest projecte. Aquest ens diu, que per guiar un projecte que doni atenció a tot el procés d'investigació pot ser molt complex i per això ens facilita una versió resumida. El guió que ens proposa, ha estat provat en diferents investigacions realitzades al llarg dels últims anys, i aquest ens diu que ha d'estar format per: una fonamentació; uns objectius; el disseny de la investigació, en el qual hem de fer referència a la metodologia emprada, al disseny i a la

selecció de tècniques i instruments de recollida de dades; un altre punt on es treballi la recollida de dades, el tractament i l'anàlisi de les mateixes; el recursos que hem emprat; una programació general i un informe final o una conclusió.

Finalment i per acabar amb la introducció d'aquest treball, una vegada presentat el tema a investigar començaré a seguir totes les passes a les quals fa referència Ballester al seu llibre, ja que en ell ens narra quins punts ha de tenir un treball d'investigació i ens explica clarament allò que hem de posar a cadascun d'ells.

2. Objectius

Amb aquest treball d'investigació m'agradaria assolir i remarcar alguns dels punts claus del període d'adaptació. Doncs, em pareix oportú planificar i redactar tot allò que vull investigar i, d'aquesta manera, poder encaminar i deixar constància en aquest treball de tot allò que és important i que cal destacar. Així doncs, el objectius que vull aconseguir amb aquest treball d'investigació són els següents:

- Investigar sobre el període d'adaptació.
- Analitzar la teoria i el que diuen alguns teòrics.
- Comparar la teoria amb la realitat de les aules.
- Documentar com es porta a terme el període d'adaptació i quines fases podem trobar.
- Remarcar la importància de les persones implicades al període d'adaptació.
- Assabentar-nos de les percepcions que tenen els docents sobre el període d'adaptació.
- Obtenir diferents percepcions dels professionals implicats en la tasca educativa.
- Extreure una sèrie de conclusions sobre el període d'adaptació.
- Obtenir uns punts forts i febles per tal de poder millorar la feina elaborada.

Si aconseguix assolir alguns dels objectius esmentats anteriorment, quedaré completament satisfeta i sobretot hauré aconseguit allò que em proposava. Per exemple, un dels objectius més importants i que cal destacar, és assabentar-nos de les percepcions que tenen els docents sobre el període d'adaptació, ja que el treball d'investigació versa sobre això.

Una vegada aconseguides les percepcions del professorat i del personal implicat en la labor educativa, em permetrà analitzar-les per a posteriorment assabentar-me si he aconseguit el que jo em proposava, que és saber com es treballa el període d'adaptació a les escoles, i els pensaments que tenen els docents de l'etapa d'infantil, tant de l'etapa de 0-3 com els de l'etapa de 3-6.

Per finalitzar uns dels punts bastants importants i que se'ns cap dubte he d'aconseguir és extreure una sèrie de conclusions sobre tot el que aniré extraient, tant de la part teòrica com de la part pràctica, ja que el que finalment vull aconseguir és saber que pensen els docents sobre el període d'adaptació i com el treballen.

3. Competències treballades.

Durant la realització d'aquest treball, tant amb la recerca de la part teòrica com amb totes les entrevistes i la informació extreta de la part pràctica, espero aconseguir i treballar una sèrie de competències les quals exposaré seguidament:

- Competències personals i relacionals.
  - Capacitat per desenvolupar un autoconcepte professional positiu i ajustat, prenent consciència de les pròpies capacitats i limitacions.
- Competències acadèmiques i disciplinàries.
  - Capacitat per reconèixer i analitzar els eixos clau del desenvolupament socioemocional adquirint estratègies per afavorir la regulació i l'expressió de les emocions.
  - Capacitat per analitzar els contextos socioculturals i familiars actuals.
  - Capacitat per reconèixer el desenvolupament evolutiu i les necessitats dels infants en la primera infantesa. Reconèixer el valor i el procés evolutiu de l'activitat lúdica i espontània com a element clau de l'aprenentatge.
- Competències professionals.
  - Capacitat per desenvolupar tècniques i estratègies de comunicació.

Fent referència a les competències acadèmiques i disciplinàries, les tres em pareixen molt importants i crec que les puc arribar a treballar molt al llarg d'aquest projecte. Un mestre ha de reconèixer en tot moment el desenvolupament socioemocional de l'infant, ja que d'aquesta manera, el professional podrà saber el que li passa al nen en tot moment. Per altra banda, també he de remarcar que durant el meu període de pràctiques també he pogut treballar sobre aquestes competències, ja que es treballen dia a dia a l'escola i, d'aquesta manera, m'he pogut complementar d'experiències viscudes personalment.

Per un altre costat tenim la competència per analitzar contextos socioculturals i familiars actuals. Aquesta competència es pot treballar mitjançant xerrades amb les famílies i reunions grupals o individuals. Penso que aquesta capacitat, al igual que l'anterior, és una de les més

importants quan treballes amb els infants, ja que qualsevol problema que tingui el nen o qualsevol problema que sorgeixi a casa influirà a la criatura d'una manera o d'una altra. Pot ser que el problema no estigui relacionat amb ell directament, però si aquest es pateix a casa, influirà al nen d'una manera indirecta. També el nivell sociocultural de la família pot influir en l'infant, per això és adient que a la primera reunió amb la família els hi passem un qüestionari per a que responguin una sèrie de preguntes sobre ells i sobre el nen. A més a més, també és important saber si és fill únic o té germans, en quina posició es troba, etc. Per finalitzar, a la propera reunió els familiars hauran d'entregar el qüestionari i juntament amb la tutora de l'aula el revisaran i el comentaran.

Aquestes dos competències esmentades anteriorment crec que són dos de les més importants a l'hora de treballar el període d'adaptació. D'altra banda, no hem d'oblidar que s'ha de donar una bona comunicació entre els docents, els diferents professionals que treballen a l'escola, la família i els nens.

4. Metodologia utilitzada.

Quan em vaig trobar al front d'aquest gran projecte, vaig començar per intentar organitzar les meves idees per així poder planificar, d'alguna manera, el resultat final d'aquest gran treball. En altres paraules, primer de tot, vaig estructurar el projecte realitzant un índex general amb alguns trets característics de cada punt a treballar i, consegüentment, focalitzar més la mirada envers la temàtica a investigar.

Tot seguit, vaig dur a terme una documentació molt exhaustiva per tal d'informar-me, d'una forma adequada, abans de començar a redactar i posar en pràctica els diferents punts dels quals tracta el projecte. Un cop vaig realitzar aquesta recopilació de diferents autors, articles i teories, vaig extreure tot allò que vaig considerar adient per dur a terme aquest treball.

Gràcies a aquesta fonamentació teòrica que he anat assimilant i, posteriorment fent pròpia, crec oportú que la forma més escaient de portar a terme la investigació del període d'adaptació i poder-la comparar amb la realitat de les nostres aules, és seguir una sèrie de passos, els quals s'exposen a continuació.

Per començar, vaig pensar escollir dues escoles per a poder dur a terme la realització d'aquest treball, ja que havia d'aconseguir extreure les percepcions de diferents professionals de la docència. Un altre dels requisits, era extreure percepcions dels docents de les diferents etapes d'infantil, per aquest motiu vaig decidir entrevistar a mestres d'una escoleta 0-3 i a mestres d'una escola en el període 3-6. En un principi no sabia ben bé com ho faria, però finalment vaig decidir escollir una escoleta i una escola pública que formessin part dels dos nuclis urbans més grans de l'illa, per aquest motiu, vaig decidir realitzar les entrevistes a les docents de l'escoleta del municipi de Vila i un col·legi públic del municipi de Sant Antoni.

Primer de tot, em vaig posar en contacte amb alguns professionals de la docència, tant amb tres educadores que treballen a l'etapa 0-3 com amb tres mestres que treballen a l'etapa 3-6, el que em va permetre obtenir resultats i opinions molt diferents. Arribats a aquest punt, vaig realitzar unes entrevistes als professionals citats anteriorment, més concretament a sis especialistes, per poder recopilar la informació necessària que em conduirà, juntament amb la teoria, a saber què és el període d'adaptació, la importància d'aquest i les percepcions que tenen entorn a ell.

Vaig decidir realitzar sis entrevistes per a poder entrevistar a un mestre de cada etapa d'infantil, és a dir, realitzaré una entrevista a cadascuna de les tutores de les diferents etapes, des de la tutora dels nadons fins a la tutora de l'aula de cinc anys.

Una vegada em trobi amb totes les entrevistes efectuades, hauré de crear una taula per anar prenent nota i tenir constància de totes aquelles coses importants que van sorgint de les entrevistes. Per això hauré de transcriure cada entrevista i després analitzar-la i anar remarquant tot allò que resulti més important.

A banda d'això, si els dos centres educatius em faciliten algun document de centre com poden ser el projecte curricular de centre o el projecte educatiu de centre, podré valorar si el que realitzen les docents al període d'adaptació és el mateix que s'explica als diferents documents o, si per el contrari, es treballa d'una forma completament diferent al que s'explica als documents de centre.

Amb tota la feina que he de dur a terme, desitjo realitzar un bon treball d'investigació i recerca i poder arribar a assolir tots els objectius plantejats.

5. Part teòrica.

5.1 Marc conceptual

Primer de tot vaig realitzar una recerca de diferents documents, pàgines webs, llibres i articles que tractessin sobre el període d'adaptació. Seguidament, vaig fer una selecció de tot el material que creia que seria necessari per a començar aquest petit projecte. Finalment, vaig agafar tot el material seleccionat i vaig començar a analitzar-ho i a extreure de cadascun d'ells tot allò que creia que era important i que calia reflectir-ho en aquest punt.

He dividit la part teòrica en diferents subapartats per tal de facilitar al lector i a les persones interessades a quin apartat es troben i quins punts importants és poden trobar, per això primer de tot vaig voler començar definint que era el període d'adaptació.

5.1.1 Definició del període d'adaptació.

Per a començar, cal definir el concepte de període d'adaptació per a poder emprendre la investigació i poder reflexionar envers ell. Així doncs, podem dir que segons Alpi, Benedetti, Manferrari, Marchesi, Motta, Righi, Roda i Vassuri (2003) el període d'adaptació és el temps que transcorre des de que el petit accedeix al centre, fins que s'integra plenament en ell. Els centres són els encarregats d'elaborar els horaris del període d'adaptació quan un nen s'incorpora per primera vegada al centre d'Educació Infantil. En la planificació de l'horari es tindrà en compte la situació inicial de cada nen i les seves experiències prèvies d'escolarització.

En el període d'adaptació el que es pretén, és que el nen es familiaritzi amb l'escola, que dugui a terme una presa de contacte amb els seus companys i adquireixi confiança amb les persones que s'ocuparan d'ell durant la seva estança al col·legi.

Tenint en compte tot el que he mencionat amb anterioritat, Quinto (2010) veu necessari plantejar-se com es deuria realitzar una adequada incorporació a l'escola infantil per a que aquesta pugui ser viscuda de la millor manera possible per els tres protagonistes implicats: el nen/a, la família i els mestres, i ens remarca una sèrie de consideracions que hem de dur a terme al començament d'aquesta etapa.

Primer de tot hem de tenir en compte una sèrie de consideracions inicials:

- És molt important que el nen conegui l'entorn i adquireixi confiança amb el mestre. Aquest canvi pot ser molt difícil per a un nen petit, ja que passa de rebre una atenció individualitzada (per part de la seva família), a tenir que compartir amb altres infants l'atenció i la dedicació de la seva mestra.
- El període d'adaptació també és bàsic per als professors/es, perquè comencen a conèixer a cadascun dels nens, els seus hàbits i les seves reaccions.
- Les famílies, en aquest cas per als pares i per a les mares, també es complica aquesta situació. Hem de pensar que ells deixen als seus fills amb unes persones que quasi no coneixen de res i això pot ser un poc angoixant. Es requereix molta confiança en els professors que s'ocuparan de l'infant.

Com bé he citat en línies anteriors, aquest període per el qual han de passar tots els infants, és considerat per Bonastre, Grau, Horrillo i Neira (2008) com un dels períodes més complicats, ja que no només hem de treballar amb els infants, sinó que també hem de treballar conjuntament amb les famílies, ja que elles també han de realitzar un gran esforç i són còmplices i ajudants en aquesta gran etapa per la qual passen els infants.

L'ingrés a l'escola, per a alguns nens, es tracta d'un esdeveniment excepcional, és un gran canvi a la seva vida, ja que com he citat amb anterioritat, el nen passa d'estar a un espai conegut i amb una atenció màxima i individualitzada, a trobar-se a un lloc nou, rodejat de nens que no coneix i amb els quals ha de passar una gran estona del dia compartint noves d'experiències i nous aprenentatges.

Aquest canvi, segons Quinto (2010), modifica la percepció del món per als infants que els condueix a orientar-se en nous espais, a viure una nova organització de la vida i a establir nous vincles.

5.1.2 El paper de la família i dels docents.

A banda d'això, com s'ha esmentat anteriorment, la família juga un paper fonamental en aquesta etapa, i és aquí quan aquestes tenen que mostrar seguretat i positivitat davant l'infant. La família té que donar-li seguretat i confiança al nen davant d'aquesta nova situació, per a

que d'aquesta manera, l'infant sigui capaç de superar les possibles dificultats inicials que es trobi al seu camí a l'escola i, per a que aquesta primera etapa, pugui convertir-se en una experiència enriquidora i de creixement per a ell. D'altra banda, també és molt important la reorganització de la vida familiar i de les noves relacions que es donaran entre persones adultes.

Un altre aspecte a tractar i no menys important que els que s'han citat amb anterioritat, és el treball que realitzen tant educadors i educadores com mestres. Aquests professionals, tracten d'acollir de la millor manera possible a tots els infants nouvinguts, per així poder construir una relació positiva amb cadascun d'ells per tal de poder apreciar i conèixer els hàbits i les característiques individuals de cada infant.

Seguint amb aquest punt, podem remarcar que els mestres no treballen tan sols amb els infants, sinó que també és necessari i molt important construir una relació de confiança amb els pares i amb els components de la família que es relacionen amb el nen.

La funció del mestre, segons Gutiérrez (2009), és una de les més importants del procés educatiu, ja que és el que dirigirà l'aprenentatge del grup d'alumnes. Les principals funcions del mestre són:

- Conèixer les característiques del context, així com del grup d'alumnes per fer un anàlisi de la situació que ens permeti detectar necessitats. També és important conèixer les característiques específiques de cada infant amb els quals s'estableix la relació educativa.
- Programar el període d'adaptació, les activitats que es realitzaran i la organització temporal de l'aula.
- Recolzar afectivament el desenvolupament dels nens, proporcionant seguretat i confiança.
- Potenciar la participació en les activitats conjuntes de tots els nens del grup-classe.
- Desafiar intel·lectualment als nens, plantejant problemes i ajudant a solucionar-los.
- Relacionar-se amb les famílies. El mestre ha de potenciar la implicació de la família a l'escola, fent-los partícips del procés educatiu que es desenvolupa dintre de l'aula i en el centre.

5.1.3 Passos previs al període d'adaptació.

Segons Gutiérrez (2009), abans de començar el període d'adaptació aquest s'ha d'haver planificat i organitzat amb anterioritat. Abans de començar el primer dia d'escola, el mestre ha de posseir un coneixement inicial de cada nen, que prèviament haurà obtingut mitjançant un qüestionari entregat als pares en les reunions prèvies a l'inici del curs. Mitjançant aquest qüestionaris el docent obtindrà informació de vital importància sobre els seus alumnes.

Normalment, cap al mes de Juny, es realitza una reunió al centre amb l'equip directiu i l'equip docent d'educació amb els pares i mares dels alumnes que començaran aquest any l'escola. En aquesta reunió es tracten temes com per exemple: la presentació de l'equip d'Educació Infantil, Què és el període d'adaptació?, Com s'organitza el període d'adaptació?, Com poden col·laborar les famílies?, Quan i com serà la incorporació a l'escola?. A més a més, en aquesta sessió se'ls hi donen una sèrie de recomanacions per a l'estiu.

A continuació, als primers dies del mes de Setembre, la tutora realitzarà una entrevista individual amb els pares abans que els alumnes s'incorporin a l'aula. A l'entrevista es tractaran aspectes com les normes del centre i de l'aula, els horaris del centre, els horaris i els torns del període d'adaptació i, d'altra banda, es comentarà el qüestionari entregat a les famílies al mes de juny. Durant aquesta primera reunió, també és donarà lloc a una primera pressa de contacte amb la tutora i l'alumne, per això és fonamental la presència de l'infant.

Gutiérrez (2009) segueix remarcat i deixant constància que una interacció adequada entre l'escola i la família, dona al nen una imatge d'aproximació i de relació entre les persones que s'ocupen de la seva cura i aporta a l'àmbit escolar un caràcter de familiaritat i seguretat. Les relacions que es duen a terme entre les famílies i els docents són totes diferents, úniques i originals, per això aquestes han de ser individualitzades i tenen que estar basades en la confiança i en el coneixement mutu.

Les relacions família i escola es troben contemplades en la normativa vigent, i aquesta determina que deu ser la família la que subministri a l'infant vivències bàsiques i essencials que contribueixin al seu desenvolupament i als seus primers aprenentatges, per d'aquesta manera, donar a l'escola la funció de complementar a la família.

És molt important portar a terme un petit anàlisi de la família a la qual pertany cada un dels nens i saber quants de germans té, el treball dels pares, quantes persones viuen a la llar, qui els acompanya a l'escola, si és l'únic nen de la família o ni ha d'altres, etc. tota aquesta

informació és fonamental per a poder arribar a entendre determinades actituds i reaccions del nen o de la nena i inclús de les famílies.

Tota la informació que extraurem de les qüestions citades anteriorment les recollirem dels qüestionaris que s'entreguen a les famílies abans de començar el curs escolar. És molt important contar amb la informació extreta dels qüestionaris quan realitzem el període d'adaptació, ja que aquesta ens pot aclarir reaccions que sorgeixen en els infants davant qualsevol tipus d'activitat o davant qualsevol fet que es doni a l'aula.

Gutiérrez (2009), ens remarca una cosa ben important. L'educació és una tasca compartida entre els pares i els mestres amb un objectiu concret, la formació integral del nen. El treball ha de dur-se a terme de manera conjunta. El tutor té la responsabilitat de fer partícips als pares i facilitar-los tota la informació necessària per a que aquests es trobin units a l'escola i per tant responsables del procés educatiu del seu fill.

L'educació infantil ha de garantir un conjunt d'experiències que recolzin i complementin les vivències familiars. Durant els transcurso del curs escolar, són moltes les estratègies que es duen a terme per aconseguir una bona relació amb les famílies dels alumnes, procurant tenir un clima de respecte, seguretat i confiança.

Per arribar a aconseguir un bon clima i una bona relació amb el pares i les mares, hi ha una sèrie d'estratègies que podem anar desenvolupant al llarg del curs. Aquestes es poden dividir en tres apartats diferents.

En un primer lloc, es treballarà la informació de caràcter general. Per tractar aquesta qüestió es citarà a les famílies a una primera reunió de caràcter general, aquesta es dura a terme al principi del curs escolar. En aquesta sessió s'informarà a les famílies sobre els tutors que tindran els seus fills i sobre l'equip directiu del centre, a més a més s'informarà i s'entregarà a les famílies uns fulls informatius sobre el període d'adaptació, la seva importància i l'horari d'aquest.

En segon lloc, es tractarà la informació entorn al nen, la qual obtindrem gràcies al qüestionari emplenat per les famílies. Finalment, es tractaran les normes d'organització de l'escola i es donaran consells sobre el vestuari dels infants i els esmorzars. Un altre punt a remarcar i de vital importància en aquesta primera reunió, serà el tractament de la importància de la participació de les famílies dintre de l'aula, és a dir, en els tallers, en les sortides, en el període d'adaptació, etc.

La programació del període d'adaptació no pot ser única, però sí que es poden establir unes línies generals comuns per a tot procés. Serà important realitzar una observació i un seguiment de cadascun dels nens, observant les conductes d'aquests i les de les seves famílies.

5.1.4 Fases del període d'adaptació.

Per a començar amb el període d'adaptació, cal esmentar una sèrie de fases que Alpi, Benedetti, Manferrari, Marchesi, Motta, Righi, Roda i Vassuri (2003) remarquen al seu llibre anomenat *Adaptación a la escuela infantil*. En una primera fase aquestes autores fan menció a una etapa anomenada apropiament, en la qual s'ofereix als protagonistes l'oportunitat recíproca de conèixer-se, observar-se, comprendre's, comunicar i intercanviar informacions i sentiments. En el període en el qual s'obri la inscripció al centre, els pares tenen la possibilitat de visitar el centre i prendre una primera pressa de contacte amb les mestres. D'altra banda, el paper de les educadores en aquesta fase preliminar, consistirà en informar a les famílies amb el fi de fer més comprensible la funció del servei i dels seus continguts educatius.

Seguint amb el fil anterior, una altra de les fases que es dona és l'estadi de confiança, el qual correspon al període en el que s'inicia la separació entre l'infant i la família. Les famílies són les encarregades de preparar al nen per a la separació transmetent-li confiança amb les professionals i amb el nou espai que l'acollirà. El primer contacte que té l'infant amb l'escola es du a terme amb la presència dels pares, els quals constitueixen una base segura de la qual el petit s'anirà allunyant gradualment per a entregar-se a la mestra. Un bon període d'adaptació permet al nen sentir-se autònom, explorar, conèixer, investigar i posar en marxa nous vincles afectius.

Per finalitzar amb les etapes de les quals fan menció Alpi, Benedetti, Manferrari, Marchesi, Motta, Righi, Roda i Vassuri (2003) al seu llibre *Adaptación a la escuela infantil*, podem acabar amb l'etapa que elles anomenen pertinença. Durant aquesta etapa es construeix i es va consolidant la relació de confiança entre l'escola i la família. A més a més, l'infant comença a identificar-se en relació amb la família i amb l'escola i es prepara per a construir al seu voltant una dimensió social amb els adults i amb els altres iguals.

En paràgrafs anteriors, només he tractat i he fet referència al període d'adaptació per a aquells nens que mai havien anat a l'escola, és a dir, m'he centrat en aquells infants que per primera vegada es separaven de la seva figura de referència. És molt important tenir cura del

període d'adaptació en aquest infants, ja que es separen per primera vegada de les seves famílies, però no hem d'oblidar aquells infants que tornen de les vacances estivals per a començar un nou curs escolar, ells també necessiten un període d'adaptació, però en aquest cas, un tant diferent al que s'ha citat en apartats anteriors.

Si ens centrem en els nens que després d'unes vacances estivals tornen a l'escola, el període d'adaptació per a ells no és el mateix que per als nens que ingressen per primera vegada a un centre. L'acollida a l'inici del curs escolar per aquests nens, va sempre acompanyat de preocupacions i emocions. Per un costat, després d'un període de vacances, es comença el treball amb forces renovades; per un altre costat, tornen els pensaments i les preocupacions per l'acollida dels nens i de les famílies que assisteixen a l'escola. Alguns nens acceptaran amb molta rapidesa la situació de l'any passat, altres estaran observant per un temps i, a uns altres, els hi costarà adaptar-se i necessitaran una mica més de temps que la resta dels infants. En aquest moment, les famílies també presten major interès a l'escola i a les seves decisions, al menys fins que es restableix cert equilibri i comença de nou la rutina.

És en aquest moment quan les mestres s'han de plantejar quina és la manera de iniciar el nou curs escolar. En primer lloc, el docent ha de donar molta importància en la disposició de l'espai. El lloc on viuran els nens no pot ser un espai neutre, buit i sense estímuls, sinó tot al contrari, ha d'estar fet a la seva mesura, que estigui tot a la seva disposició i al seu abast per acollir-los de la millor manera possible.

Segons Gervilla (2006), a l'escola els nens han de poder viure situacions d'exploració i d'anàlisi, de reflexió, de repetició i de autocorrecció. L'escola infantil constitueix, en aquest sentit, la relació del nen amb el món i amb la vida, feta d'objectes però també de persones, animals i plantes. Un ambient acollidor i ben organitzat s'arriba a convertir a un lloc privilegiat per a l'observació de l'infant i de les seves relacions amb els objectes i amb els demès, de les seves preferències, de les seves capacitats creatives, etc.

Així doncs, l'escola infantil es proposa, sobretot a començament del curs, com una cosa oberta i dinàmica, atenta i disponible per acompanyar als infants en els primers passos de la seva vida personal.

5.1.5 Teòrics

Deixant de costat el tema del període d'adaptació però sense allunyar-nos massa d'aquest assumpte, seguidament tractarem i citarem alguns autors i algunes teories que van lligats amb el període d'adaptació. És a dir, conèixer aquest teòrics i el que ells diuen és de vital importància quan tractem temes tan delicats com el que estem tractant en aquesta investigació.

Segons Puerta i Mendiola (2004) alguns autors importants com Bowlby o Aisworth tracten també temes molt lligats amb el període d'adaptació. En aquest cas, aquests teòrics amb la seva teoria de l'afecció i del psicoanàlisi també tracten temes que van lligats de primera ma amb el període d'adaptació.

Segons aquests autors, la separació produïda per un nen i la seva figura de referència, pot produir en els infants situacions de por molt intenses. Com a resultat d'una de les seves investigacions, quan el nen s'adona de possibles perspectives de separació, sorgeix en ell un alt grau d'ansietat. La tesis fonamental de la teoria de l'afecció de Bowlby, és que l'estat de seguretat o ansietat d'un nen o d'un adult ve determinat en gran mesura per l'accessibilitat i la capacitat de resposta de la seva principal figura d'afecció.

La teoria formulada per Bowlby i Ainsworth de la qual ens parla Puerta i Mendiola (2004) sobre el vincle afectiu que s'estableix entre mare i fill, és un plantejament teòric de molta força en l'àrea del desenvolupament socioemocional. Amb el pas del temps, aquest teoria ha anat agafant cada vegada més força i s'ha anat enriquint gràcies a una gran quantitat d'investigacions realitzades durant els últims anys que l'han convertit en una de les principals àrees d'investigació evolutiva.

A més de Bowlby i Ainsworth, hi ha uns altres teòrics com Winnicott, Stern o Dolto que també han analitzat els comportament d'afecció del nen, i la referència a aquestes teories i investigacions serveix per a observar i comprendre millor les dinàmiques interactives presents en el dia a dia entre mare i fill, i per orientar la intervenció de les educadores i professionals de la docència, tal com diuen Alpi, Benedetti, Manferrari, Marchesi, Motta, Righi, Roda i Vassuri al seu llibre (2003).

Hem de pensar que per a que es doni una bona adaptació a l'escola, el nen ha d'haver desenvolupat en un primer moment un bon desenvolupament emocional, segons ens remarca la teoria de Winnicott. Aquest teòric li dona molta importància a la preocupació materna

primària i parla d'una sèrie d'etapes per les quals passen els infants com són: l'etapa de dependència absoluta, en la qual el nen depèn en tot moment de la mare; per un altre costat trobem la dependència relativa, en la qual el nen ja comença a adonar-se'n de la seva dependència; període entremig entre dependència-independència; una altra fase de independència, dependència; i finalment una fase en la qual el nen és independent.

Seguint amb el mateix autor, aquest també fa referència a un objecte molt important per al nen en tot procés d'adaptació, aquest és el que anomenem "objecte transicional". Aquests objectes són seleccionats pels infants per a combatre la seva ansietat, especialment en moments difícils com sol ser el període d'adaptació.

Finalment, per acabar amb aquest punt tant important sobre les teories o les diferents visions del teòric, calia remarcar la importància d'aquest autor com és Winnicott perquè no tan sols s'han d'esmentar als autors que tractin el període d'adaptació de primera mà, sinó que s'ha de fer referència a tots els autors que d'una manera o d'una altra la seva teoria es troba immersa dintre d'aquesta temàtica.

5.2 Estat de la qüestió.

Cercant per diferents pàgines de la web i en revistes online he trobat diverses experiències i articles que parlen sobre el període d'adaptació. Al començar aquest projecte, em qüestionava si trobaria alguna investigació d'aquest tipus, però finalment em vaig descartar per cercar qualsevol tipus d'informació a la xarxa, ja siguin llibres sobre alguna investigació realitzada, experiències de professionals, etc, ja que com no he pogut viure aquest període a l'escola 3-6, penso que seria molt enriquidor poder llegir i complementar-me d'experiències.

En la pàgina de Redined, un cercador de revistes, articles, experiències, etc, vaig trobar un comentari d'una de les revistes de l'Associació de Mestres de Rosa Sensat. Aquesta revista es titula *Una nueva forma de vivir el período de adaptación con los lactantes*, data de l'any 2003 i l'autor és una escola anomenada Escuela Infantil la Milagrosa a Pamplona. D'aquí es presenta una experiència d'adaptació d'un infant situat entre la franja d'edat des de

el 4 mesos fins que compleix un any. Aquesta experiència es va dur a terme a una escola anomenada, Escola Infantil Milagrosa a Pamplona.

En el petit resum que podem trobar a la pàgina de Redined ens explica que l'adaptació dels nadons solia realitzar-se paulatinament i de forma individualitzada per a cada família, després, quan l'infant ja estava adaptat a l'aula ordinària, passava al taller, un lloc d'experiències inspirat en la corrent pedagògica de Reggio Emilia. Així mateix, es va decidir començar el període d'adaptació en aquest taller, tot contant amb la participació dels familiars en les activitats que en aquest lloc tan privilegiat es realitzen.

Aquesta article de la revista de mestres de Rosa Sensat data de l'any 2003, però com podem vorer, és una nova forma de realitzar el període d'adaptació, una nova metodologia, una nova forma de fer. Des de el meu punt de vista, penso que aquesta metodologia pot ser molt enriquidora i atraient per als infants, ja que les famílies han de col·laborar en totes les activitats que allí es realitzen i poc a poc, és una nova forma d'adaptar-se a un nou lloc, mitjançant activitats que són atraients i motivadores per als infants.

Mitjançant aquest article, els educadors i els mestres d'avui en dia poden fer una recerca de la revista per a llegir-se l'article sencer i, d'aquesta manera, poder complementar el període d'adaptació i realitzar-ho d'una manera més atraient.

D'altra banda, a la mateixa revista citada anteriorment, he trobat un altre article que també fa referència al període d'adaptació. Aquesta revista data de 1999, l'autora s'anomena Dolors Ramos i l'article es titula *Hablemos de adaptación*. Com he anomenat en línies anteriors, l'article pertany a la revista de l'Associació de Mestres de Rosa Sensat en la qual en aquest article es descriu una experiència que es va dur a terme a una escola infantil de Barcelona amb infants de 0 a 3 anys.

Aquesta experiència es centra en el període inicial d'adaptació amb el que es pretén millorar la relació entre alumnes i docents, i entre l'escola i les famílies. Aquest resum el vaig trobar una mica pobre, falta informació, ja que en cap moment ens expliquen com es duu a terme aquesta experiència. Com he citat anteriorment aquesta experiència es va dur a terme a una escola de Barcelona i la creadora d'aquest article va ser Dolors Ramos, la qual el va destinar sobretot per al professorat. Aquest article comentat anteriorment també va ser extret de la pàgina de redined, un buscador del qual podem extreure moltíssima d'informació.

Una altra de les investigacions que he trobat a la mateixa pàgina de Redined, ha estat una recerca per saber la importància de les relacions entre la mare i el fill en les primeres etapes de la vida. Aquesta investigació es titula *La primera relación entre madre-hijo*, data de l'any 1979 i l'autora és María del Carmen Cornago Jarauta. Si ens fixem en la data d'aquesta investigació, podem adonar-nos que abans també es preocupaven i s'investigaven temes d'aquestes característiques.

6. Part pràctica.

En aquest apartat el que podem trobar és una petita introducció sobre com em vaig plantejar dur a terme aquesta segona part del treball, la metodologia emprada per poder dur realitzar tota la investigació, una sèrie d'hipòtesis que em formulo si es compliran o no, uns anàlisis de tots aquells documents que extraure gràcies a la col·laboració d'alguns docents implicats en la labor educativa i que a hores d'ara es troben exercint el seu treball tant a escoletes com a escoles i, finalment, els resultats obtinguts de tot allò que gràcies a les professionals hauré aconseguit.

6.1 Introducció.

En la part pràctica, el meu propòsit és aconseguir realitzar una investigació de la realitat de les nostres aules mitjançant qüestionaris o entrevistes, sobre com viuen les mestres, tant en el període 0-3 com en el període 3-6, el període d'adaptació. Què és per a elles el període d'adaptació i comparar el que es du a terme a l'etapa 0-3 amb el de l'etapa 3-6. És a dir, el que vull arribar a aconseguir és una sèrie de percepcions de diferents docents per, d'aquesta manera, realitzar una graella i poder contrastar i comparar la realitat de les nostres aules i els diferents pensaments del docents que en elles treballen.

Gràcies a les dades obtingudes en les entrevistes i seleccionant tota la informació que sigui rellevant, podré extreure que pensen els mestres sobre el període d'adaptació, com es viu en la nostra realitat i, d'aquesta manera, poder arribar a extreure les percepcions de cadascun dels professionals.

Per un altre costat, amb els documents de centre que em facilitin els dos centres educatius col·laboradors amb aquest projecte, podré contrastar o comparar si el que diuen els documents és el mateix que el que diuen les docents i, si tot el que diuen els papers, es porta a la pràctica.

D'altra banda, gràcies a les dades extretes de les entrevistes, realitzaré unes taules amb uns codis les quals analitzaré i extraure les parts més rellevants de les entrevistes per a poder arribar a una sèrie de conclusions i de idees clares i fonamentades.

Per un altre costat, vull aconseguir extreure els punts forts i els punts febles del període d'adaptació i de les diferents percepcions de les mestres per així, en un futur, poder arribar a fer un document plasman tot allò que és convenient dur a terme durant aquesta etapa tant

important en la vida dels infants. És molt important que un centre educatiu disposi d'un document on es trobi especificat què és el període d'adaptació i com s'ha de dur a terme.

Finalment i per a concloure amb aquest apartat, és important poder arribar a unes recomanacions per a tots aquells que en un futur arribarem a ser docents i tindrem que dur un grup de nens cap endavant, la qual cosa ens conduirà a realitzar un període d'adaptació.

6.2 Metodologia.

Una vegada em vaig trobar immersa en aquest gran projecte d'investigació i de recerca, vaig analitzar tota la documentació i la informació que necessitava per a realitzar aquest treball i vaig passar a interioritzar tota aquella informació que era necessària per a realitzar aquesta tasca.

Gràcies a aquesta fonamentació teòrica que he anat assimilant i, posteriorment fent pròpia, crec oportú que la forma d'endinsar-me més en aquest projecte és contrastant la teoria amb la pràctica i amb la realitat de les nostres aules. D'aquesta manera podré complir el meu propòsit, el qual és extreure unes percepcions del professorat entorn al període d'adaptació i poder comparar-lo amb la teoria i amb el que diuen els diferents documents de centre i el diferents teòrics.

Per poder obtenir les diferents percepcions entorn al període d'adaptació, vaig tenir que seguir una sèrie de passos, els quals exposaré seguidament. Primer, em vaig posar en contacte i vaig tenir una reunió amb docents de l'Escoleta d'Eivissa, en la qual treballen l'etapa 0-3 i, seguidament, vaig demanar col·laboració per a poder dur endavant aquest projecte als mestres de l'etapa 3-6 de l'escola Guillem de Montgrí, al municipi de Sant Antoni, en el qual em trobo realitzant les pràctiques. Arribats a aquest punt, vaig explicar als docents, la finalitat d'aquest treball i en que consistia per, d'aquesta manera, poder recopilar la informació necessària que em conduirà a saber les percepcions que tenen els citats docents entorn al període d'adaptació.

Un cop realitzada aquesta primera reunió amb els docents, vaig preparar-me una sèrie de preguntes per a tenir una entrevista amb cadascuna de les docents i, d'aquesta manera, poder sostreure tota la informació que volia aconseguir. Així doncs, una vegada realitzades totes les entrevistes amb les docents, vaig començar el buidatge d'aquestes.

No obstant, sabia i tenia present que potser no tots els mestres respondrien concretament a les preguntes que jo els hi havia formulat i les meves expectatives no es complirien com jo esperava, però és una de les coses a les quals ens hem d'afrontar quan realitzem una entrevista amb preguntes que no són de resposta curta.

Des de el meu punt de vista, la manera més adient d'extreure la informació més concreta és mitjançant un qüestionari en el qual només hi hagi dos opcions per a contestar però, en el meu cas, aquest tipus de qüestionaris no em servien, ja que el que jo necessito extreure són les percepcions de diferents docents que treballin amb nens de diferents edats, per d'aquesta manera, poder comparar els seus punts de vista i les seves opinions.

Tota la informació recollida mitjançant les entrevistes em servirà per poder visualitzar i posteriorment reflexionar envers aquest instrument i les percepcions del professorat. Després de recopilar tota aquesta informació, l'analitzaré profundament i amb deteniment, per tal de poder extreure unes conclusions fonamentades i basades en una profunda reflexió. A més a més, els temes que es repeteixin s'aniran classificant a una taula en la qual trobem uns codis per tal de extreure quines dades generals es repeteixen i quines són aquelles que tenen més o menys importància per als docents.

Gràcies al llibre *Bases metodològiques de la investigació educativa* escrit per Ballester (2004), he pogut extreure alguna informació sobre el recull d'informació amb la tècnica de les entrevistes. Segons Ballester (2004), la entrevistes depenen d'una relació empàtica entre l'entrevistador i la persona entrevistada. L'entrevista és un mètode de recollida d'informació que implica uns coneixements teòrics i pràctics sobre les dimensions psicosocials de la comunicació interpersonal.

Hem de tenir present, que quan realitzem una entrevista, ens podem trobar amb una sèrie d'obstacles. Una d'aquestes barreres és la falta de temps, ja que per a realitzar una entrevista es necessita temps, i l'entrevistador ha de ser flexible i adaptar-se a l'horari de la persona entrevistada. Un altre dels problemes que ens podem trobar és que l'entrevistat tingui un autocontrol en segons quines preguntes sobre allò que ha de dir i, finalment, una de les barreres que de vegades sol donar molts de problemes, ja que si es dona aquesta pot ser que no arribis a extreure la informació necessària, és la generalització. Algunes persones i segons quines qüestions els hi formules, tendeixen a generalitzar i no concreten sobre allò que els hi estem demanant.

Gorden (1987), al qual fa referència Ballester (2004), ens diu que el fet de ser entrevistat és una experiència satisfactòria degut a la pròpia interacció que la caracteritza. Ens remarca que l'entrevista pot arribar a ser molt satisfactòria si els dos participants inicien una conversació, en el qual un parli i l'altre escolti.

A més a més, Ballester (2004) ens parla d'una sèrie d'elements claus en la preparació de l'entrevista com són les característiques personals de l'entrevistador, els rols de l'entrevistador, les condicions materials de producció i registre, el contacte i la presentació. D'altra banda fa referència a unes tàctiques per dur a terme una entrevista com són el silenci, l'animació i l'elaboració, l'aclariment, la recapitulació, la reformulació i el canvi de tema.

També aquest autor ens informa que podem trobar diferents tipus d'entrevistes. En aquest cas, les entrevistes que jo vaig realitzar a les docents varen ser entrevistes semiestructurades, les quals es caracteritzen per desenvolupar-se a partir d'un guió de forma flexible. Dintre de les entrevistes semiestructurades podem trobar diferents tipus d'entrevistes però la que en aquest treball s'ha utilitzat ha estat l'entrevista focalitzada, ja que l'enfoc de l'entrevista està basat en un tema en concret.

6.3 Hipòtesis.

En aquest punt redactaré, en forma de hipòtesis, les diferents maneres de com penso que les docents poden contestar-me a les preguntes que els hi realitzaré a les entrevistes, o les actuacions dels responsables del centre a l'hora de facilitar-me algun tipus de document que tracti sobre el període d'adaptació com poden ser: el Projecte Curricular de Centre o la Programació General Anual. Les hipòtesis són les següents:

- No voler respondre a algunes de les preguntes formulades i canviar de tema per tal de no contestar la pregunta proposada.
- Obtenir les respostes adequades en cadascuna de les qüestions.
- Adquirir respostes que no tenen res a veure amb la pregunta qüestionada.
- Negar-se a donar-me o prestar-me els documents del centre que tractin el període d'adaptació.

- Facilitar els documents de centre que tractin el període d'adaptació sense cap tipus d'inconvenient.

6.4 Anàlisi dels documents

Per poder realitzar tota la part pràctica, a banda de realitzar entrevistes a sis docents, vaig fer ús d'alguns documents del centre com són el projecte educatiu de centre i la programació general anual. Per obtenir aquest documents, al CEIP Guillem de Montgrí no vaig tenir cap problema i me'ls varen facilitar sense cap tipus d'inconvenient. Per un altre costat, l'Escoleta d'Eivissa si que es va negar a facilitar-me algun dels documents, ja que em varen dir que allò eren documents interns del centre i que no es podien treure d'allà dintre, que només en podien fer ús d'ells les educadores i les practicants d'aquell centre. Em vaig quedar una mica sorpresa davant d'aquesta negació a no voler-me facilitar els documents, ja que si un centre treballa bé i té tots els documents al dia, no se perquè no va voler facilitar-me aquest tipus de material per a un treball d'aquestes característiques.

Però bé, gràcies als documents que em va facilitar el CEIP Guillem de Montgrí pensava que podria saber de primera mà com es du a terme el període d'adaptació en la citada escola i el que diu i pensa el centre sobre aquest, però en analitzar el documents amb deteniment, em vaig adonar que no hi ha cap apartat específic que tracti sobre el període d'adaptació, sinó únicament una unitat didàctica.

La unitat didàctica que he citat anteriorment, em va ser facilitada per una de les docents, col·laboradores en aquest projecte del CEIP Guillem de Montgrí abans que jo demanés tots els documents al centre, i em va explicar que a principi de curs, quan els infants ingressen per primera vegada a l'escola, fan ús d'aquesta unitat didàctica per a seguir unes passes i una estructura marcada i, d'aquesta manera, poder ensenyar a les famílies tot el treball que es duu a terme amb el seu fill en moments tan importants com aquest, en el qual hi ha que tenir molta cura.

Finalment i per a que quedi constància dels documents facilitats per el CEIP Guillem de Montgrí han estat: una unitat didàctica de la que fan ús cada any per als alumnes que comencen per primera vegada l'escola. Igualment, a la programació general anual, en l'apartat d'annexos també trobem un apartat anomenat programacions didàctiques, programacions d'aula i adaptacions curriculars i, és en aquest apartat, on també podem fer-nos amb la unitat

didàctica del període d'adaptació. En canvi al projecte educatiu de centre, no hi trobem cap punt específic que tracti sobre aquesta temàtica.

6.4.1 Instruments

Per a dur a terme aquest projecte d'investigació, el primer que vaig fer va ser una recerca de tota la informació que necessitava per a explicar que era el període d'adaptació i quins teòrics el treballen o fan menció d'aquest.

Seguidament, per començar la part pràctica vaig realitzar unes entrevistes per a que les educadores de l'escoleta d'Eivissa i les mestres d'infantil del CEIP Guillem de Montgrí em responguessin. Aquestes entrevistes consten d'una sèrie de preguntes molt fàcils i senzilles de respondre. Gràcies a aquestes entrevistes podré extreure les percepcions de les professionals entorn al període d'adaptació.

A continuació exposaré una mostra de les preguntes que els hi vaig realitzar a les professionals. Per començar l'entrevista i per donar una mica de serietat a la mateixa, vaig començar demanant el seu nom i el seu llinatge, la data de naixement, quan de temps fa que es dediquen a la docència, a quants de centres educatius han treballat, de quin grup són les tutores a hores d'ara, si a començament de curs varen tenir que realitzar un període d'adaptació i explicar el que varen realitzar, què és per a elles el període d'adaptació, si han realitzat alguna vegada el període d'adaptació i com l'han portat a terme, si s'han trobat alguna vegada amb algun infant que no s'acaba d'adaptar i quina és la seva actuació davant situacions tan complicades, com viuen les famílies el període d'adaptació, si les famílies posen inconvenients amb els horaris marcats per al període o per al contrari es conformen i, per finalitzar amb l'entrevista, una última pregunta sobre quan de temps sol tardar un infant en adaptar-se.

D'altra banda, en un primer moment vaig crear una taula la qual jo pensava que seria adequada per anar anotant tota la informació de major importància que anava sorgint de les entrevistes, però potser que una vegada em trobi analitzant les entrevistes hagi de modificar la taula i afegir més apartats. Les qüestions que surten a les taula de mostra són totes aquelles que penso que poden resultar importants de les entrevistes de les educadores, és a dir, tot allò que s'anirà repetint i de la qual es pot extreure informació rellevant sobre les percepcions del

professorat entorn al període d'adaptació o sobre totes les qüestions i temes que aquest abasteix.

A la pàgina següent, trobareu l'exemple de taula o graella on es pot observar que hi ha una sèrie de qüestions, que com bé he esmentat amb anterioritat són les coses que pensí que es poden anar repetint al llarg de les entrevistes, a la columna del costat tenim uns codis. Cadascun dels codis pertany a una de les qüestions, però si ens fixem bé, hi ha codis que es divideixen en subcodis, aquests fan referència al mateix tema de la qüestió general. Finalment, a la última columna trobem el número de vegades que es repeteix aquesta qüestió, vol dir que quant més elevat sigui el número de repeticions de la qüestió, més vegades han xerrat les docents sobre aquest tema.

Tota la taula s'engloba dins d'un tema general que és el període d'adaptació, però dintre d'aquest es poden tractar moltes coses i totes elles importants. A més de realitzar totes les qüestions que vàrem tractar a les entrevistes, els hi podria haver realitzat més preguntes encara, però tampoc volia que les entrevistes s'allarguessin massa per tal de que les educadores no s'atabalessin i no es perdés el fil conductor.

En un primer moment vaig fer una pluja d'idees amb les preguntes, però després vaig anar fent una selecció d'aquestes, estriant d'entre elles les que pensava que em podrien donar més informació i extreure més percepcions i més opinions personals sobre el que pensen les docents sobre el període d'adaptació.

A banda de realitzar les entrevistes, una vegada acabava cadascuna de elles, vaig demanar als professionals i als docents col·laboradors si volien afegir alguna informació per part seva o si tenien alguna cosa a dir, sobre les preguntes o sobre l'entrevista en general. Els hi vaig comunicar que estava oberta a tot tipus de crítica, ja sigui positiva o negativament, per tal de poder millorar el projecte d'investigació.

Taula per a emplenar amb les entrevistes

QÜESTIONS		CODI	Nº TOTAL DE REPETICIONS
Realització del període d'adaptació a principis de curs.		A.1	
El període d'adaptació és un temps de conèixer tot el que engloba l'escola.		A.2	
Les famílies viuen el període d'adaptació amb angoixa, costa adaptar-se a la nova situació.		A.3	
	Les famílies no entenen l'horari del període d'adaptació per qüestions laborals	A.3.1	
	Les famílies comprenen els horaris.	A.3.2	
Temps marcat per al període d'adaptació.		A.4	
	Si no s'acaba d'adaptar s'allarga el temps d'adaptació i s'utilitzen recursos motivadors.	A.4.1	
	Alguns infants necessiten més temps que altres, però tots s'acaben adaptant.	A.4.2	
Les docents han treballat a centres públics i privats		A.5	
Les docents i educadores tenen molta experiència, porten més de vuit anys treballant en la docència.		A.6	

Taula 1: taula de mostra

6.5 Resultats.

Una vegada realitzades les entrevistes, les vaig transcriure totes per anar remarcant aquells aspectes que més havien destacat. He de dir que el que em va sorprendre una mica, és que una escoles pública com és la de Vila, no cedí el documents de centre per a col·laborar amb un treball d'aquestes característiques. Igualment, gràcies als documents facilitats per el CEIP Guillem de Montgrí i gràcies a les percepcions de les diferents mestres, he aconseguit uns resultats que sense aquesta col·laboració no haguessin estat possibles.

Seguidament, podrem observar els resultats obtinguts a les entrevistes realitzades a les professionals a la taula de resultats que trobarem a continuació, i d'aquesta manera podrem anar comentant els resultats que hem pogut anar extraient de cadascuna de les entrevistes. El que he de remarcar és que en un primer moment vaig realitzar una graella, però una vegada analitzades les entrevistes em vaig adonar que aquesta quedava incompleta, ja que hi havia coses que les docents havien comentat i que resultaven importants per a elles, i en la graella que jo havia creat no es veien reflectides. Per aquesta raó vaig realitzar una nova graella on quedessin remarcats tots els aspectes importants dels quals varen tractar i són importants.

A la pàgina següent trobareu la taula modificada amb els resultats obtinguts per les docents col·laboradores en el projecte.

-

Taula emplenada amb els resultats de les entrevistes.

QÜESTIONS		CODI	Nº TOTAL DE REPETICIONS
Realització del període d'adaptació a principis de curs.		A.1	3
Es realitzen activitats al principi de curs quan els infants ja porten més d'un any a l'escola		A.2	1
El període d'adaptació és un temps de conèixer tot el que engloba l'escola.		A.3	4
El període d'adaptació es viu de forma diferent amb l'infant, famílies i educadors.		A.4	1
Les famílies viuen el període d'adaptació amb angoixa, costa adaptar-se a la nova situació.		A.5	5
	Les famílies no entenen l'horari del període d'adaptació per qüestions laborals.	A.5.1	3
	Les famílies comprenen els horaris.	A.5.2	3
Temps marcat per al període d'adaptació.		A.6	3
	Si no s'acaba d'adaptar s'allarga el temps d'adaptació i s'utilitzen recursos motivadors.	A.6.1	6
	Alguns infants necessiten més temps que altres, però tots s'acaben adaptant.	A.6.2	4
	Es sol allargar el període d'adaptació, tot depenent de la situació de l'infant.	A.6.3	6

Les docents han treballat a centres públics i privats.	A.7	3
Les professionals tan sols han treballat a centres públics.	A.7.1	3
Les docents i educadores tenen molta experiència, porten més de vuit anys treballant en la docència.	A.8	4

Taula 2: taula amb els resultats obtinguts

Gràcies a la graella mostrada anteriorment he pogut obtenir i classificar els resultats aconseguits amb les entrevistes de cadascuna de les docents. Primerament començaré parlant de les educadores de l'escoleta d'Eivissa, començant amb la tutora dels nadons (0-1). Aquesta educadora porta poc temps dedicant-se a la docència, ja que tan sols fa quatre anys que treballa amb infants. Aquest any és la tutora de la classe dels nadons, però per una baixa laboral d'una altra companya ens explica que a començament de curs va ser ella la que va realitzar el període d'adaptació a la classe dels grossos (com es pot vore reflectit a la categoria A.1 amb tres repeticions).

La primera cosa negativa que trobo, és que una tutora sempre ha d'estar des de els inicis fins al final amb els nens, i que sigui ella mateixa la que faci el període d'adaptació amb el seu grup però, com bé sabem, sempre pot haver-hi problemes que ens facin modificar els plans que teníem establerts.

Pilar, que és com es diu aquesta educadora, considera molt important que l'infant adquireixi una seguretat al centre per no fer-lo patir innecessàriament. Ens explica que mai s'ha trobat amb el cas d'algun nen que no s'acabi d'adaptar, ja que fa poc temps que es dedica a la docència, però assegura que si algun dia es trobes amb el cas, realitzaria el període d'adaptació més lentament i es reuniria amb la família per a cercar altres possibles problemes que puguin estar influenciant al nen. Sobre les famílies, ens fa una menció i garanteix que quasi totes viuen aquesta etapa amb angoixa i marxen de l'escoleta amoïnats els primers dies de escola (això ho podem vore reflectit a la categoria A.5 amb cinc repeticions).

Seguidament, la tutora de l'aula de petits (1-2), na Carmen porta onze anys dedicant-se a la docència, per la qual cosa ja podem dir que té molta experiència (tal com podem observar a la categoria A.8 amb quatre repeticions). En els seus anys de docència, ha estat treballant a dos escoles públiques i a dos escoles privades (reflectit a la categoria A.7 amb tres repeticions). Ens explica que aquest any no ha realitzat el període d'adaptació amb el grup amb el qual es troba ara mateix, ja que es troba fent una substitució i ha començat amb aquest grup al tercer trimestre.

Na Carmen ens comenta, que abans de que la tutora de l'aula es donés de baixa, ella va estar dos setmanes amb els nens per adaptar-se a l'aula i que els infants s'adaptessin a ella.

Carmen considera el període d'adaptació com un procés en el qual els infants i els pares s'han d'adaptar a un nou espai, a una nova persona de referència i depositar tota la confiança en la tutora (categoria A.3 amb quatre repeticions). Ens confirma que ha realitzat el període d'adaptació més d'una vegada i que més o menys sol durar unes dues setmanes. Mai s'ha trobat amb un cas d'un nen que no s'acabi d'adaptar, però sí que ha tingut un nen que va tardar dos o tres mesos en adaptar-se. En referència a les famílies, ens explica que cada família és un món, però que normalment els hi costa més a les famílies que no als propis infants.

Per finalitzar amb les professionals de l'escoleta d'Eivissa, Inés que és així com es diu la tutora de l'aula dels infants més grans és la que més experiència té en aquest cas, ja que porta dotze anys dedicant-se a la docència (categoria A.8 amb quatre repeticions) i ha treballat a tres escoles públiques i a dos privades (categoria A.7 amb tres repeticions). Inés ens comenta que aquest any per motius personals no va poder realitzar el període d'adaptació amb els nens que entraven nous al grup, ja que en ser la tutora de la classe dels grossos, va pujant amb els nens en tots els nivells, és a dir, comença amb el grup amb nadons i segueix amb aquest grup fins que els infants finalitzen l'etapa de l'escoleta.

Ens explica que per a realitzar el període d'adaptació fa una barreja de nens del curs passat amb els nens que ingressen per primera vegada al centre. A més a més, es realitza una adaptació gradual, és a dir, es va allargant el temps d'estada a l'aula progressivament. La docent defineix el període d'adaptació com un temps en el que tant els nens, com els pares i els educadors, s'adapten a una nova situació, a nous espais, noves persones, etc (categoria A.3 amb 4 repeticions). La professional ha realitzat el període d'adaptació més d'una vegada i ens comenta que quan algun nen no s'acaba d'adaptar es dona més temps i es realitza més poc a poc (categoria A.6.1 amb sis repeticions).

Fent referència a les famílies, ens fa saber que hi ha famílies que ho passen bastant malament, però que hi ha d'altres que dipositen tota la confiança amb elles i ho porten millor (tot això queda reflectit a la categoria A.5 amb cinc repeticions). També ens diu que algunes de les famílies posen inconvenients per adaptar-se a l'horari del període d'adaptació, ja que aquest dura aproximadament uns quinze dies i per algunes famílies és molt complicat degut als horaris de treball i a la poca flexibilitat que donen les empreses en aquests casos (categoria A.5.1 amb tres repeticions).

Per un altre costat, tenim els resultats de les entrevistes realitzades a les mestres del CEIP Guillem de Montgrí, les quals treballen amb infants del cicle d'infantil, és a dir, boixos d'edats compreses entre els tres i els sis anys. Començaré comentant l'entrevista realitzada a la tutora dels infants de tres anys, Noelia. La docent porta set anys d'experiència i ha treballat a set centres públics (categoria A.7.1 amb tres repeticions). Na Noelia aquest any va tenir que realitzar el període d'adaptació amb el seu grup i ens comenta que aquest té una durada d'una setmana (tot això queda reflectit a la categoria A.1 amb tres repeticions i a la categoria A.6 amb tres repeticions).

La professional ens explica pas per pas el que es va realitzant quan un nen comença l'escola, i es que abans de començar el curs escolar es realitza una reunió informativa amb totes les famílies per tal d'explicar que és el període d'adaptació. Durant la reunió també s'aprofita per donar als pares una graella en la qual estan distribuïts els grups d'alumnes, els horaris i les dates per, d'aquesta manera, poder realitzar un període d'adaptació de la forma més adient.

Noelia ens explica que aquest any es varen fer quatre grups i que comencen el primer dia mitja hora i poc a poc es va allargant l'horari fins que acaben barrejant-se amb nens dels altres grups. La docent ens defineix el període d'adaptació com una etapa per la qual passen els infants per fer-se a la seva nova aula, als seus companys i a la seva tutora (reflectit a la categoria A.3 amb quatre repeticions).

Aquesta docent comenta que aquest any es va trobar amb el cas d'una nena que li va costar molt adaptar-se al centre i va tenir que parlar amb el cap d'estudis i amb el pare de la nena per tal d'allargar el període d'adaptació una setmana més, ja que comenta que la nena ho estava passant molt malament. En relació amb les famílies, comenta que hi ha algunes que de vegades no ho passen bé i pateixen (categoria A.5 amb cinc repeticions), però una vegada veuen als infants que surten contents ja es queden més tranquils. Ens diu que les famílies solen tenir por, nervis però al final ja veuen com funciona tot i s'acostumen, són com els nens, quan veuen com funciona tot, l'aula, normes, rutines, esmorzars, ja es normalitza tot.

Fent referència a l'horari establert per al període d'adaptació, ens comenta que normalment les famílies s'adapten bé (això queda reflectit a la categoria A.5.2 amb tres

repeticions), però reconeix que si es trobes amb algun tipus de problema, intentarien buscar una solució per tal de que l'infant pugui realitzar el període d'adaptació de la forma més adient.

La tutora de l'aula de quatre anys, na Laura, porta vint anys treballant a la docència (categoria A.8 amb quatre repeticions) i ha treballat tant a centres públics com a centres privats (categoria A.7.1 amb tres repeticions). Ens comenta que ha realitzat el període d'adaptació amb el seu grup ja que és un criteri del centre i es realitza durant una setmana ampliant poc a poc el temps d'estada a l'aula (categoria A.1 amb tres repeticions). Na Laura fa una bona i amplia definició del que es per a ella el període d'adaptació, i ens diu que aquest és el moment de conèixer l'escola, la seva aula, la tutora i els companys (categoria A.3 amb quatre repeticions). Són molts estímuls a l'hora i cal dosificar-ho. Els nens i les nenes s'han d'acostumar a noves normes, regles, rutines, espais i persones i incorporar-les.

En els anys que porta a l'escola, ens comenta que s'ha trobat amb algun nen que no s'acaba d'adaptar, i que alguns necessiten més temps de d'altres. L'estratègia que ella utilitza per a que els nens s'adaptin d'una forma adient es fer sentir segur a l'infant, estar a prop i oferir-li activitats que li puguin agradar (categoria A.6.1 amb sis repeticions). A més a més, un punt important i que cal destacar en aquests casos és que hi ha que mantenir un contacte amb la família per tal de poder ajudar a l'infant entre tots.

En relació a com viuen les famílies el període d'adaptació, na Laura ens explica que hi ha famílies que ho entenen i d'altres que no. Hi ha alguns pares que els hi costa perquè és setembre i molts pares i mares treballen i no els hi va bé l'horari establert per el centre (categoria A.5.1 amb tres repeticions), però abans de començar el curs es realitza una reunió amb els pares per tal d'informar-los de tot això. Algunes famílies posen resistències amb els horaris del període d'adaptació, però acaben entenent les raons pedagògiques i participen.

Finalment, per acabar d'analitzar les entrevistes, comentaré l'entrevista realitzada a na Marga, la tutora dels nens de cinc anys. La professional porta deu anys dedicant-se a la docència (categoria A.8 amb quatre repeticions) i ha treballat a quatre centres, no especifica si aquests varen ser públic o privats. Marga em va comentar que aquest any no va realitzar el període d'adaptació perquè el seu grup ja és un grup consolidat i que els nens estan junts des de els tres anys (categoria A.2 amb una repetició).

Al començament de curs en comptes de realitzar el període d'adaptació parlen del que han fet a l'estiu, amb qui han estat, que han fet i si ho han passat bé durant les vacances estivals. A més, realitzen assemblees per a cercar i decidir entre tots un nom que els hi agradi per a identificar l'aula.

D'altra banda Marga defineix el període d'adaptació en tres apartats diferents (reflectit a la categoria A.4 amb una repetició). Per a l'infant el període d'adaptació suposa un canvi molt important, ja que és una separació amb la família i amb l'entorn per entrar a formar part d'un espai desconegut amb persones desconegudes. Per a les famílies és una separació de l'infant i per als mestres, suposa adaptar-se a uns nous infants i a unes noves famílies.

Amb els anys d'experiència que porta a l'escola, s'ha trobat amb algun infant que no s'acaba d'adaptar, i ens explica que la solució és parlar amb les famílies i allargar el període d'adaptació (categoria A.6.3 amb sis repeticions). A més a més, comenta que les famílies viuen el període d'adaptació amb molta angoixa (categoria A.5 amb cinc repeticions), i insisteix en que s'ha d'ajudar a separar-se dels infants i se'ls ha d'explicar com estan els seus fills en els moments que ells no hi són.

He de dir que analitzant les entrevistes m'he adonat que hi ha persones que varen posar més voluntat i ganes que unes altres a l'hora de contestar a les qüestions que jo els hi anava demanant. A més a més, les docents del CEIP Guillem de Montgrí varen donar unes respostes i unes explicacions més completes que les educadores de l'escoleta d'Eivissa, no se si tal vegada influeix la manera de treballar i els anys d'experiència, o si tal vegada es que no varen posar tota la voluntat que calia, però de totes formes estic molt agraïda amb totes elles per el treball realitzat i per acceptar ser entrevistades, ja que hi ha moltes persones que no els hi agrada dir i explicar el que pensen o fan a les aules.

Observant els resultats de la graella exposada amb anterioritat, podem observar que tan sols a començament de curs tres de les professionals varen realitzar el període d'adaptació amb els infants, això ens fa pensar que algunes de elles no porten molt de temps a càrrec del grup d'infants.

Per una altra banda, també queda reflectit que quasi totes elles entenen el període d'adaptació com un temps per a conèixer tot el que engloba l'escola. Les altres dues, no tracten el tema en general, sinó que especifiquen clarament tot el que és el període d'adaptació.

D'altra banda, de la graella he pogut extreure un apartat més global, i dos subapartats que es troben englobats a l'anterior. Per exemple la majoria de les professionals admeten que quasi totes les famílies sofreixen durant el període d'adaptació i passen angoixa durant els primers dies. D'altra banda un cinquanta per cent de les educadores expressen la negativitat i la problemàtica que posen les famílies davant l'horari del període d'adaptació, i en canvi, l'altra cinquanta per cent restant, ens informa que les famílies no posen cap tipus de problema ni resistència amb els horaris. Amb això podem esbrinar que ens podem trobar amb tot tipus de famílies.

Tractant la qüestió del temps marcat per al període d'adaptació, podem remarcar que totes les professionals que treballen a l'escola varen expressar resultats positius davant d'aquest tema, ja que ens explicaren que la conselleria, els estableix el temps per al període d'adaptació que en aquest cas té una durada d'una setmana. Un dels subapartats que trobem en aquest punt tracta la qüestió del infant que no s'acaba d'adaptar, i totes les professionals entrevistades coincideix que si aquest no s'acaba d'adaptar s'allarga el període d'adaptació per a aquest infant i s'utilitzen recursos motivadors. Amb aquesta qüestió les mestres i educadores ens demostren que són unes professionals i que la seva tasca es vetllar pel benestar de l'infant i no fer-lo patir innecessàriament. Per un altre costat, un de les qüestions que trobem englobades en aquesta temàtica, és la que tracta que uns nens necessiten més temps que altres per adaptar-se, però que finalment tots s'acaben adaptant. Aquesta qüestió la majoria de les professionals afirma clarament que tots els nens acaben adaptant-se més prest o més tard.

Hi ha que deixar constància, que la meitat de les professionals entrevistades ha treballat a centres públics i privats, i que l'altra meitat tan sols ha treballar a centres privats. D'aquest tema en parlarem a l'apartat de conclusions quan tractem el tema de línies de futur.

Per a concloure amb aquest apartat podem tractar el tema de l'experiència, ja que algunes de les professionals porten més de vuit anys dedicant-se a la docència, per la qual cosa hem de

dir que tenen molta experiència en el tema i ja saben com actuar en cada moment i com tractar als infants en situacions complicades.

D'altra banda, analitzant les entrevistes i amb tot el recull d'informació que vaig extreure, he pogut comparar el que diu la teoria amb la realitat de les nostres aules. Sobre això he de dir que a l'escoleta sí que es treballa més el període d'adaptació i pareix que el realitza més lentament, donant més temps als infants per a que s'adaptin i acollint als nens d'un amb un els primers dies. A més a més, a l'escoleta tenen un contacte més directe amb les famílies els primers dies, ja que els pares tenen que entrar a l'aula els primers per acompanyar a l'infant i que aquest no es senti sol i insegur, sinó que es trobi acompanyat.

Per un altre costat tenim la metodologia que es du a terme a l'escola. Anteriorment, el període d'adaptació a l'escola tenia una durada de dos setmanes, però segons m'han comentat les docents, la conselleria va decidir retallar el temps d'aquest i fer-ho només en una setmana. Que de la conselleria retallin el temps destinat per al període d'adaptació no em pareix adequat, ja que no són ells els que viuen el procés a l'escola amb els nens. Des de el meu punt de vista el temps destinat per a realitzar el període d'adaptació el tindrien que decidir les mestres, ja que són elles les que veuen el processos i els avanços dels infants.

Una cosa negativa que veig de l'escola, és que hi ha nens que ingressen per primera vegada a un centre, és a dir, que mai han assistit a una escoleta, i al meu parèixer, només una setmana per al període d'adaptació és molt poc temps. Tanmateix, als pares tampoc els fan molt partícips d'aquets període d'adaptació, ja que no entren dins l'aula per a quedar-se amb els infants i compartir alguns dies o algunes estones amb els nens. En canvi a l'escoleta, des de el meu parèixer ho fan de una forma idònia, ja que en els primers dies del període d'adaptació els pares tenen que entrar dins l'aula i estar una estona amb els seus fills. A les escoletes és dedica més temps, cosa que veig més positiva.

Si ens parem a pensar una mica, ens adonem que el canvi de l'etapa de l'escoleta a l'etapa de l'escola és un canvi molt gros per als infants i, que els nens de tres anys, segueixen sent molt petits. Hem de pensar que a l'escola els pares no poden estar dins l'aula amb els infants, ja que són vint i cinc nens i tots a l'hora dintre de l'aula podria ser molt caòtic.

Una de les coses en la qual veiem molt reflectida en la teoria i que també la podem vore a les aules, és la importància que se'ls hi dona a les persones implicades en el període d'adaptació, és a dir, docents, personal de suport, personal del centre i famílies.

Com he citat en l'apartat de la teoria, les famílies i els docents tenen que tenir una bona relació en la qual es doni un bon procés de comunicació i hi hagi respecte. Per això, abans de començar el període d'adaptació es realitza una reunió amb totes les famílies. Aquestes reunions a dia d'avui es duen a terme tant en les escoles com a les llars d'infants. A banda d'això, a les escoles també es realitza una reunió individual amb cada família, per comentar alguns temes en concret del nen o de la família en particular que puguin afectar a l'infant.

Per dur a terme aquest projecte d'investigació, era molt important contar amb la col·laboració de persones que tinguessin experiència amb la docència, ja que el treball no tan sols tracta sobre el període d'adaptació, sinó que va més endins. El treball versa principalment sobre les percepcions que tenen els docents entorn al període d'adaptació.

Els resultats de les entrevistes han estat positius, ja que cadascuna de les mestres i docents em va contar la seva experiència i el que elles opinaven sobre aquest. A més a més, ninguna de elles es va esplaiar massa, per la qual cosa les entrevistes no han resultat difícils d'analitzar ni de transcriure.

7. Conclusió.

He de dir que amb tot el treball dut a terme, recerca de documents, llibres, experiències i entrevistes he pogut treballar i aconseguir quasi tots els objectius dels quals havia fet referència al principi del treball. Gràcies als documents i als diferents llibres que m'he pogut llegir i fent una ullada per internet, he pogut investigar i extreure tota la informació sobre el període d'adaptació necessària per a poder documentar i explicar amb claredat com es du a terme el període d'adaptació, quines passes s'han de seguir i com és el treball amb les famílies i amb els docents.

Arribat aquest punt, m'agradaria esmentar alguns dels punts fort i febles que he pogut extreure de les entrevistes amb les professionals, per així poder establir una relació entre la part pràctica, les hipòtesis i els objectius que em vaig formular al inici d'aquest projecte d'investigació. També realitzaré una reflexió envers les diferents percepcions que tenen els docents entorn al període d'adaptació i, finalment, m'agradaria comentar algunes propostes de millora que es podrien realitzar i deixar constància de la meva opinió personal.

Sobre la part pràctica he de dir que estic molt contenta dels resultats obtinguts, ja que totes les professionals des d'un primer moment varen voler col·laborar en aquest projecte i en cap moment es varen negar. El que sí que he citat en algun apartat anterior, és la diferència entre les entrevistes realitzades a les docents del CEIP Guillem de Montgrí i a les educadores de l'escoleta d'Eivissa. Aquestes entrevistes són molt diferents, ja que es pot veure com unes tracten molt per damunt les qüestions que els hi demano, i en canvi les altres donen més explicacions i donen més detalls a cadascuna de les preguntes. De totes formes estic molt agraïda amb totes elles, perquè gràcies a les seves respostes ha estat possible la realització d'aquest projecte.

En un primer moment la part pràctica se'm va fer un món, ja que els meus horaris no són molt amplis. En aquest moment em trobo realitzant les pràctiques al CEIP Guillem de Montgrí i per a realitzar les entrevistes a les educadores de l'escoleta de Eivissa no em quedaven moltes hores lliures al dia. Però les educadores de l'escoleta de Eivissa varen ser molt comprensibles, i vaig quedar amb elles fora de l'horari i del centre escolar per poder dur a terme les entrevistes amb elles.

D'altra banda, per plasmar tot allò que podia anar recollint de les entrevistes vaig realitzar una taula, vaig analitzar totes les entrevistes, i seguidament vaig posar-me a remarcar tota aquella informació que creia que era important per a la realització d'aquest treball. Seguidament, vaig modificar la meua graella i incloure més categories que varen anar sorgint a mesura que anava analitzant les entrevistes.

I ja per finalitzar, no vull acabar sense deixar constància de la importància que ha tingut aquest projecte en el meu desenvolupament, tant professional com personal, ja que aquest treball m'ha despertat la curiositat per veure i seguir un període d'adaptació a una escola, ja que com vaig estar treballant cinc anys a una escoleseta, el període d'adaptació que es porta a terme en la mateixa ja el vaig poder viure de primera ma. Amb les dades extretes de les entrevistes, m'he adonat que el període d'adaptació d'una escoleseta és completament diferents al que es duu a terme a una escola, ja que en aquesta es fa de manera més general, més global, amb més nens dins del grup.

És a dir, en haver triat jo mateixa la temàtica d'aquest projecte i no haver tingut cap tipus de consigna envers ell, ha fet que pogués encaminar el treball al meu gust i això m'ha motivat encara més cap a la temàtica d'aquest gran projecte.

En altres paraules, en el transcurs d'aquesta tasca, m'he adonat de la importància que té aquesta temàtica i sobretot de la importància del paper de l'educador i de les famílies en aquest moments tant importants com aquest en el desenvolupament dels infants. O sigui, soc conscient que els nens acabaran adaptant-se a l'escola més prest o més tard, però si procurem que aquests tinguin un bon període d'adaptació, que vinguin a l'escola motivats i amb interès, aconseguirem que els infants assisteixen a l'escola amb ganes d'aprendre, de jugar, d'experimentar, de compartir moments amb els companys i amb els docents, i sàpiguen afrontar el transcurs de la vida diària amb força i ímpetu, sense cap tipus de por.

Per a concloure, una de les *propostes de millora* que realitzaria seria allargar el període d'adaptació de les escoles, que fossin les mateixes mestres les que marquessin el temps d'aquest, ja que tan sols elles coneixen als nens i les necessitats de cadascun d'ells. D'altra banda, per a que aquest fos atractiu per als infants, realitzaria activitats que motivessin als nens, per a que acudeixin a l'escola amb ganes, per exemple activitats manipulatives, activitats d'experimentació, jocs de moviment, etc.

Amb la *teoria* que he pogut extreure dels diferents llibre i articles, m'he pogut adonar que en alguns centres si que es compleix i es du a terme el que diu la teoria. Per exemple, com ja he citat anteriorment, a les escoles es treballa més el període d'adaptació amb les famílies que no a les escoles, ja que es realitzen reunions individuals abans de començar el curs. En canvi, a les escoles només es realitza una reunió amb totes les famílies abans del començament del curs.

En *línies de futur*, aquesta investigació podria tenir una continuïtat si pogués viure el període d'adaptació amb els infants, ja que podria comentar tot el que succeeix a l'aula i el procés que té cada nen. Segurament, seria una investigació molt més llarga i completa si durant el temps del període d'adaptació hagués estat dintre de l'aula. D'altra banda, també podria observar el treball de les professionals dintre de l'aula en moments tan complicats i el treball i la relació que tenen aquestes amb les famílies. Hauria estat molt interessant poder assistir tant a les reunions individuals com a les reunions grupals amb les famílies, per observar el paper de la mestra i el que es tracta en aquestes primeres reunions tant importants. A més a més, també podria tenir una continuïtat, si ens centréssim en el període d'adaptació d'un centre públic i d'un centre privat, estic completament segura que podríem extreure molta informació i treballar-lo des de diferents punts de vista i perspectives.

Les dades de l'estat de la qüestió venen a confirmar que el període d'adaptació és un temps important per als infants, per a les famílies i per als docents, ja que s'han trobat més investigacions sobre aquest. A més a més, a la xarxa podem trobar revistes que estan realitzades especialment per a mestres, i aquestes tenen articles que versen sobre aquest.

D'altra banda, a l'apartat de la part pràctica, vaig comentar una sèrie d'*hipòtesis* que es podrien donar durant la realització de les entrevistes i algunes d'aquestes si que s'han complit. Per exemple he obtingut respostes adequades per part de totes les professionals entrevistades. Cap de les docents va encaminar alguna de les preguntes cap a un altre costat, sinó que varen respondre en tot moment el que els hi demanava.

Un dels inconvenients que em vaig trobar i que havia esmentat a les hipòtesis que podria passar, és que alguns dels centres col·laboradors en aquest projecte es neguessin a facilitar-me i prestar-me aquells documents de centre que tractin el període d'adaptació.

Aquesta qüestió esmentada en el paràgraf anterior em va xocar una mica, ja que no demanava els documents per a fer qualsevol cosa, sinó que els volia utilitzar amb una finalitat

concreta, poder completar el que diuen les docents d'aquell centre amb el que diuen els documents.

Al meu parèixer, és molt important que els mestres facin el que posa als documents del centre, ja que sinó aquests no serveixen per a res. Els documents han de plasmar i explicar de manera clara i concisa com es du a terme el període d'adaptació. Aquest va ser l'únic inconvenient que em vaig trobar per a la realització de la part pràctica.

Amb tot el que he treballat durant la realització d'aquest treball he de fer referència als punts forts i als punts febles que m'he trobat mentre el duia a terme. Són moltes hores de treball dedicades exclusivament per a treballar sobre aquest, així que d'alguna manera sempre podem trobar coses importants i remarcar aspectes no tant positius.

Punts forts:

- Contrastar la teoria amb la pràctica. Això m'ha aportat molt, ja que m'he pogut documentar sobre tot allò que no coneixia del període d'adaptació i sobre la teoria de l'afecció de la qual parlen i fan referència alguns teòrics.
- Conèixer diferents formes de treballar el període d'adaptació gràcies a les entrevistes realitzades a les docents. He pogut extreure algunes percepcions que tenen les docents sobre aquest període i els seus pensaments envers ell.

Punts febles:

- Ha estat impossible observar com es du a terme el període d'adaptació a l'escola, ja que aquest es realitza al setembre, al començament de curs escolar. Hagués estat molt interessant poder observar com es du a terme aquest i viure-ho de primera ma amb els infants.
- Realitzar més entrevistes a mestres de diferents escoles i escoles per a poder comparar diferents opinions i diferents formes de treballar-lo, però per la manca de temps és impossible.

Les conclusions, recomanacions i reflexions després de la realització del treball són diverses. Principalment, desig destacar el bon treball que es duu a terme a les escoles. És de gran importància que els infants des de els primers anys de vida es trobin acollits. A més a més, és molt important que es treballin a l'escola els valors personals i socials, ja que

mitjançant les experiències viscudes es facilita el desenvolupament de la personalitat i la inserció en la societat, d'aquesta manera i treballant tot això aconseguirem que els nens puguin adaptar-se millor i comencin a socialitzar-se amb els altres nens.

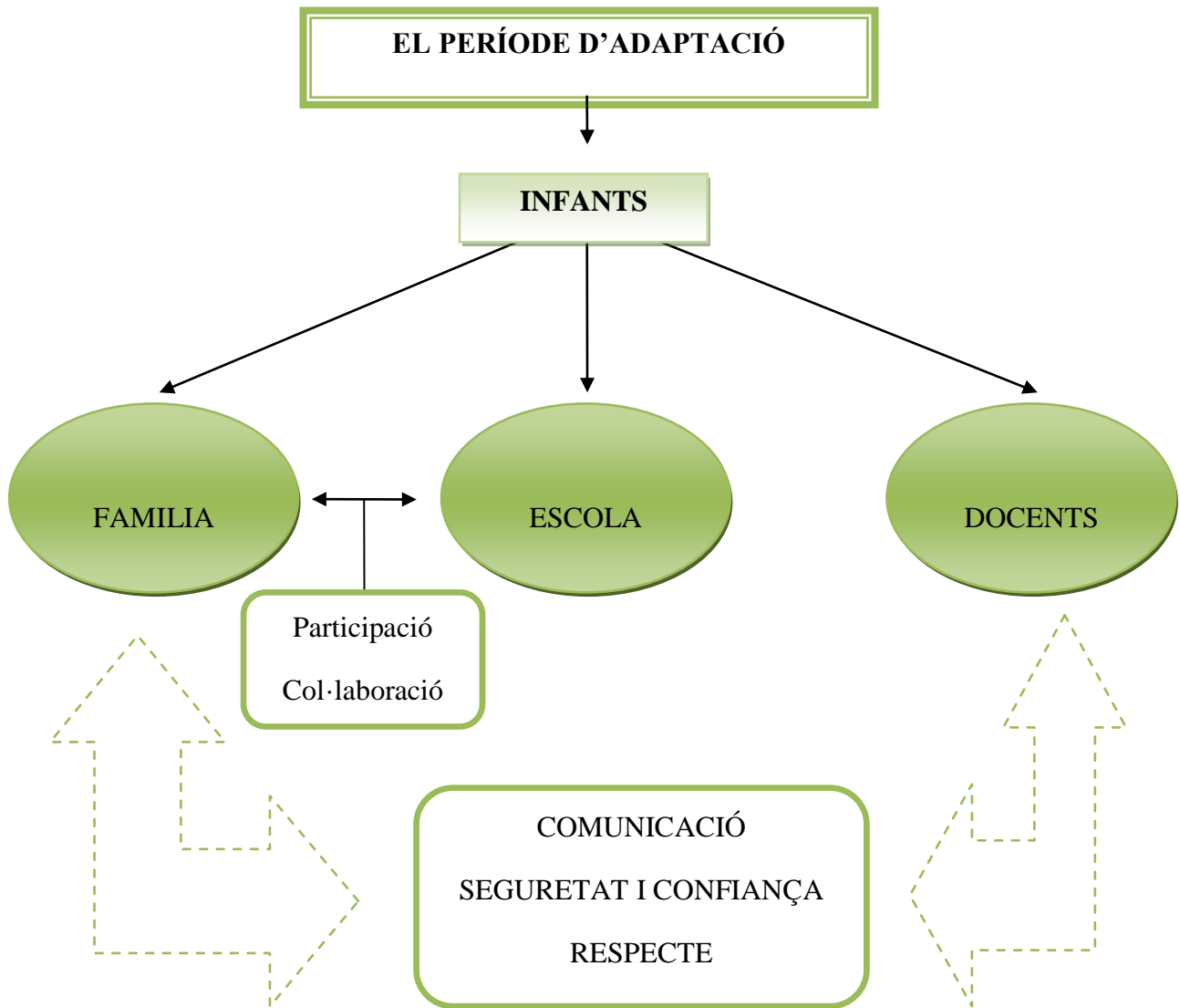
Un altre dels aspectes que tenim que tenir en compte per a que aquest temps d'adaptació resulti eficaç és la col·laboració amb les famílies, no tan sols amb la implicació en les activitats de l'aula, sinó també en les activitats extraescolars, en les tasques per a realitzar a casa, etc.

Com a *conclusió final* del treball, he de dir que no desconeixia del tot el tema, ja que en haver estat cinc anys treballant a una escoleta 0-3, tenia coneixements sobre aquest. El que si desconeixia, era el treball que es duia a terme a les escoles d'infantil, és a dir, a l'etapa 3-6. El desconeixement inicial sobre el període d'adaptació en aquestes edats em va portar a investigar i descobrir com es treballa i es porta a terme aquest a les escoles. És doncs, des de l'etapa d'educació infantil on els infants comencen a construir la seva personalitat i a socialitzar-se amb adults i amb altres iguals.

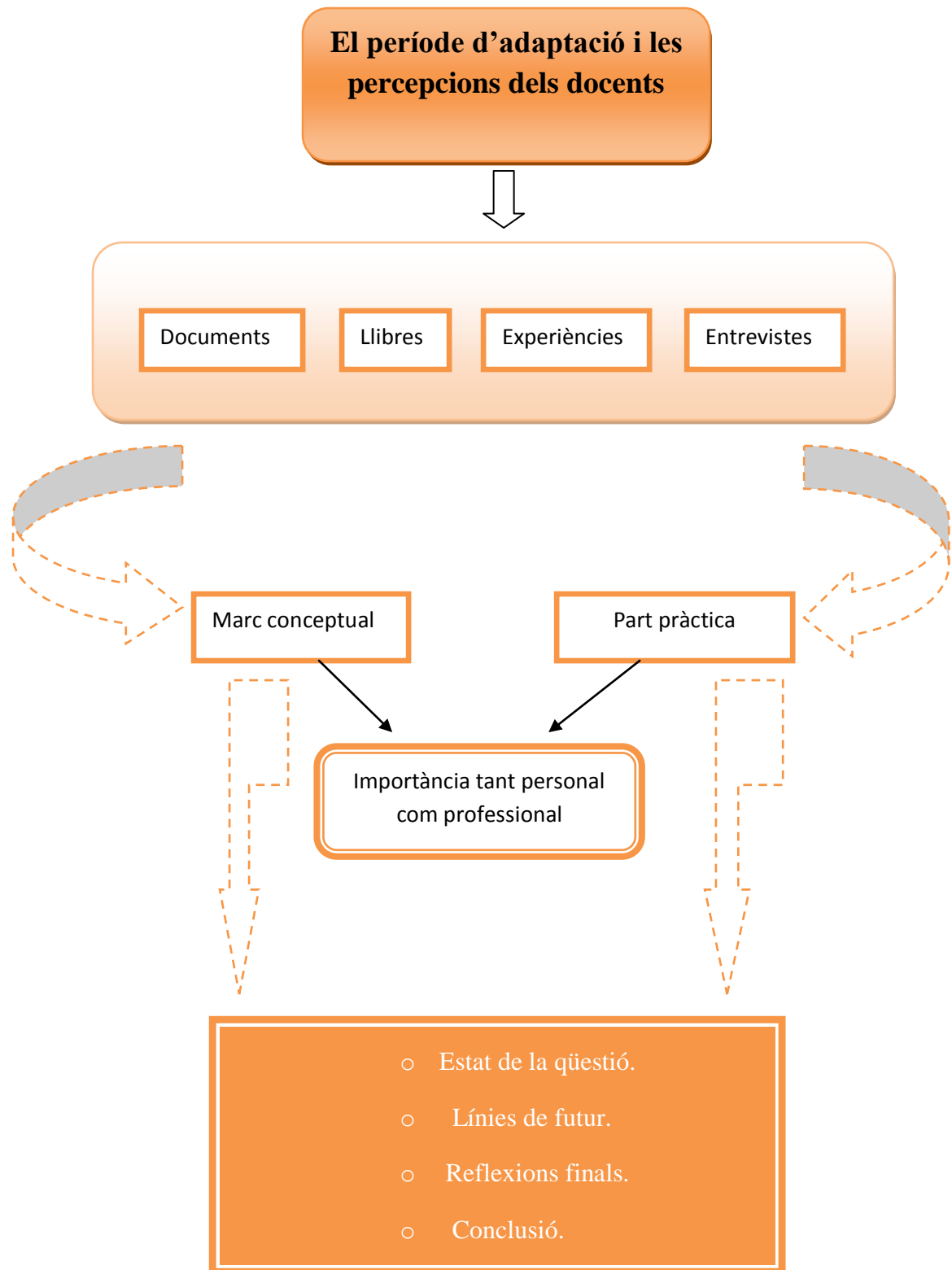
Finalment, he de remarcar que al principi em vaig trobar una mica angoixada, ja que amb tots els treballs que havíem de realitzar a banda d'aquest i les pràctiques a l'escola no sabia si podria fer front a un treball d'aquestes característiques, el qual requereix molta implicació i molt de temps. Com he citat al principi d'aquest paràgraf, em vaig trobar una mica angoixada, però quan vaig començar a trobar informació sobre aquest cada vegada m'anava motivant més, ja que en escollir jo mateixa la temàtica per al projecte, pareix que ho fas amb més ganes i amb més voluntat, ja que es suposa que és un tema escollit perquè d'una manera o d'una altra t'interessa estudiar i formar-te més sobre la temàtica estriada en concret.

Com a *última reflexió*, he de dir que he gaudit molt, sobre tot amb la part pràctica, ja que el contacte amb docents que en aquest moment es troben exercint, et motiva a seguir endavant, ja que elles mateixes t'animen i et motiven a seguir estudiant, et donen consells i fins i tot s'han ofert per a ajudar-me si algun dia precis la seva ajuda. Ha estat una experiència molt enriquidora i de la qual he pogut adquirir molta informació.

A la pàgina següent mostraré un gràfic on espero poder reflectir tot el que és el període d'adaptació, aquelles coses que l'engloben i els punts que més s'han de remarcar, per a que d'aquesta manera, amb una ulls es pugui voler reflectir el treball que s'ha dut a terme en aquesta investigació.

Gràfic 1: reflecteix la teoria del període d'adaptació.

Gràfic 2: resum del procés de la investigació.

8. Referències bibliogràfiques.

- Gutiérrez, A. (2009). *El Periodo de Adaptación en el Segundo Ciclo de Educación Infantil*. Bubok Publishing S.L.
- Bonastre, M. Grau, R., Horrillo, S., Neira, A. (2008). *Revista aula de infantil. Àmbito 0-6. El período de adaptació visto por las familias*. Barcelona: Graó.
- Quinto, B. (2010). *Educar en el 0-3: la pràctica reflexiva en los nidi d'infanzia*. Barcelona: Graó.
- Alpi, L., Benedetti, S., Manferrari, M., Marchesi, F., Motta, M., Rigui, F., Roda, A., Vassuri, P. (2003). *Adaptación a la escuela infantil: niños, familias y educadores al comenzar la escuela*. Madrid: Narcea.
- Gervilla, A. (2006). *Didáctica bàsica de la educación infantil. Conocer y comprender a los más pequeños*. Madrid: Narcea.
- Fonagy, P., Mendiola Mª R. (2004). *Revista internacional de psicoanàlisis*, número actual publicat en la revista nº 20.
- Ballester, L. (2004). *Bases metodològicas de la investigación educativa*. Universitat de les Illes Balears.
- Cornaguta, M. C.. *La primera relación madre-hijo*. [Libro]. 138 p. Disponible en: Redined Database. <http://www.redined.mec.es/mostrar.php?registro=43186>
- Escuela Infantil Milagrosa (Pamplona). (2003). *Entrar al taller: una nueva forma de vivir el período de adaptación con los lactantes*. In-fan-cia: educar de 0 a 6 años: revista de la Associació de Mestres Rosa Sensat: Barcelona, n. 79, mayo-junio; p. 13-16. [Revista]. Disponible en: Redined Database. <http://www.redined.mec.es/mostrar.php?registro=30186>

- Ramos, D. (1999). *Hablemos de la adaptación. In-fan-cia : educar de 0 a 6 años* : revista de la Associació de Mestres Rosa Sensat: Barcelona, n. 58, p. 19-21. [Revista]. Disponible en: Redined Database. <http://www.redined.mec.es/mostrar.php?registro=15711>

9. Annexos.

Entrevistes a les educadores de l'Escoleta d'Eivissa.

Primera entrevista

- Nom i Llinatges: Pilar Tur Serra.
- Data de naixement: 11/10/1986.
- Quan de temps fa que et dediques a la docència? Uns quatre anys.
- A quants de centres educatius has treballat? Eren públics o privats? Tan sols he treballat a dos centres públics.
- En aquest moment, de quin grup ets la tutora? Soc la tutora de la classe dels nadons.
- A començaments de curs vares realitzar el període d'adaptació amb el teu grup d'infants? En el cas de que la resposta sigui positiva explica com el vares dur a terme i si et vares trobar amb algun inconvenient, per el contrari, si la resposta es negativa, explica el que fas amb els nens en començar el nou curs.

Aquest any ha set un poc caos. Vaig començar el curs l'aula dels grossos i els hi vaig fer el període d'adaptació. Només vaig tenir dificultats amb una nena que plorava moltíssim i semblava que patia molt. He de dir que era la primera vegada que realitzava un període d'adaptació i em vaig espantar una mica, però poc a poc va anar adaptant-se i ara està molt contenta a l'escoleta.

- Què és per a tu el període d'adaptació? (definició pròpia).

Per a mi el període d'adaptació és un temps que es dona a l'infant per poder dedicar-nos exclusivament a ell i així respectar el ritme individual de cada infant, ja que el període d'adaptació va adaptant-se segons les necessitats de cada infant.

Igualment, penso que és una separació progressiva de l'infant i la seva família i el considero molt important per a que l'infant adquireixi seguretat al centre i no pateixi innecessàriament.

- Has realitzat alguna vegada un període d'adaptació? Si la resposta es que si, explica'm com el portes terme.

Si, com he dit anteriorment, aquest és el primer any que l'he fet. Per a començar, faig un quadre amb l'horari d'un matí i vaig citant als infants amb les seves famílies cada mitja hora. El primer dia, el familiar es queda mitja hora amb el nen i, a partir del segon dia, es va reduint el temps fins que l'infant queda tot sòl al centre.

A mesura que l'infant vagi estant més tranquil, anirem augmentant el temps d'estada al centre fins que l'infant quedi tota la jornada.

- T'has trobat alguna vegada amb algun infant que no s'acabi d'adaptar? Què fas en aquestes situacions tan complicades?

No, però penso que **faria el període de manera molt lenta**, i si l'infant no s'acaba d'adaptar em reuniria amb les famílies i buscaria altres possibles problemes que poguessin fer que a l'infant li costés molt adaptar-se.

- Com viuen les famílies el període d'adaptació?

Les famílies viuen el període d'adaptació amb angoixa. Cada família és diferent, però normalment quan han de deixar el seu fill plorant o amb angoixa, se'n van amoïnats. També depèn molt de si és el primer fill que porten a l'escoleta o no.

- Les famílies solen posar inconvenients per adaptar-se a l'horari del període d'adaptació dels seus fills o per el contrari s'adapten sense cap tipus de problema?

Normalment s'adapten a l'horari, ja que el primer dia del període d'adaptació cadascú escull l'hora que li va millor començar i després ja solem començar a la mateixa hora sempre.

- Com bé sabem cada nen és un món, però més o menys quan tarda un infant en adaptar-se completament al centre?

Quan porten una setmana o així, normalment ja queden sense plorar, és a dir, l'angoixa del primer dia quan porten una setmana sòl baixar. Això no vol dir que estiguin totalment adaptats al centre.

Per dir que un infant està completament adaptat al centre penso que hauríem d'esperar unes tres setmanes o inclús un mes.

Segona entrevista

- Nom i Llinatges: Carmen Tur Serra.
- Data de naixement: 16/ 07/ 1979.
- Quan de temps fa que et dediques a la docència? Onze anys.
- A quants de centres educatius has treballat? Eren públics o privats? He treballat a quatre centres, dos eren públics i els altres dos privats.
- En aquest moment, de quin grup ets la tutora? Dels petits, és a dir, a l'aula de un a dos anys.

- A començaments de curs vares realitzar el període d'adaptació amb el teu grup d'infants? En el cas de que la resposta sigui positiva explica com el vares dur a terme i si et vares trobar amb algun inconvenient, per el contrari, si la resposta es negativa, explica el que fas amb els nens en començar el nou curs.

Aquest any no he fet el període d'adaptació amb aquest grup, ja que estic fent una substitució de la tutora i he començat amb ells al tercer trimestre. Abans de que la tutora es donés de baixa, vaig estar amb ella dos setmanes per adaptar-me a l'aula i als infants i que ells s'adaptessin a jo.

- Què és per a tu el període d'adaptació? (definició pròpia).

És un procés on els infants i els pares s'han d'adaptar a un nou espai i a una nova referència. A més, han de depositar tota la confiança en la tutora i la tutora s'ha d'adaptar i conèixer cada infant nou, per així tots poder facilitar aquest període.

- Has realitzat alguna vegada un període d'adaptació? Si la resposta es que si, explica'm com el portes terme.

Si, el període d'adaptació més o menys dura dos setmanes, comencem poc a poc, el primer dia els nens es queden uns deu o quinze minuts, amb el nen i els pares dins l'aula individual. El segon dia, un poquet més i els pares surten de l'aula uns minuts, i així poc a poc augmentem el temps i anem ajuntant infants fins que es queden ja tot el mati.

- T'has trobat alguna vegada amb algun infant que no s'acabi d'adaptar? Què fas en aquestes situacions tan complicades?

Que no s'acabin d'adaptar mai no, però si que a alguns els hi ha costat dos o tres mesos.

El que faig és intentar que es vagi adaptant poc a poc i dedicar-li més temps si és necessari.

- Com viuen les famílies el període d'adaptació?

Cada família és un món, però normalment els hi costa més a les famílies deixar als seus fills a l'escoleta que als propis infants.

- Les famílies solen posar inconvenients per adaptar-se a l'horari del període d'adaptació dels seus fills o per el contrari s'adapten sense cap tipus de problema?

Normalment s'adapten, però a vegades si que hi ha algunes famílies que els hi pareix massa llarg i el volen fer més ràpid.

- Com bé sabem cada nen és un món, però més o menys quan tarda un infant en adaptar-se completament al centre?

Depèn de cada infant i de l'edat també, però més o menys un mes de mitja per adaptar-se completament.

Tercera entrevista

- Nom i Llinatges: Inés Ribas Fernández.
- Data de naixement: 30/04/1981.
- Quan de temps fa que et dediques a la docència? Ja fa dotze anys.
- A quants de centres educatius has treballat? Eren públics o privats? He treballat a tres centres públics i a dos centres privats.
- En aquest moment, de quin grup ets la tutora? Dels grossos, dels infants de dos a tres anys que en setembre ja passen a l'escola.
- A començaments de curs vares realitzar el període d'adaptació amb el teu grup d'infants? En el cas de que la resposta sigui positiva explica com el vares dur a terme i si et vares trobar amb algun inconvenient, per el contrari, si la resposta es negativa, explica el que fas amb els nens en començar el nou curs.

Aquets any, per motius personals, no vaig poder realitzar el període d'adaptació dels nens que entraven en el grup.

Per a realitzar l'adaptació, vaig barrejant nens del curs passat amb els nens que entren per primera vegada. Primer venen amb els pares un trenta minuts aproximadament, el segon dia, trenta minuts els infants tot sols, i poc a poc, els hi vaig allargant el temps i es van ajuntant amb la resta de nens. Comencen d'un amb un per a poder donar una atenció necessària.

- Què és per a tu el període d'adaptació? (definició pròpia).

És un temps en el que tant nens, pares i educadors s'adapten a una nova situació, nous llocs, noves persones, nous espais, etc.

- Has realitzat alguna vegada un període d'adaptació? Si la resposta es que si, explica'm com el portes terme.

Si. Primer els nens venen de dos en dos el primer dia amb els pares uns trenta minuts aproximadament. El segon dia el mateix però sense els pares i així a poc a poc.

Faig un horari amb les diferents hores i els infants. Amb els dies vaig allargant quinze minuts cada dia i així fins que acaba ajuntant-se tot el grup. Durant el període d'adaptació és important l'objecte transicional.

- T'has trobat alguna vegada amb algun infant que no s'acabi d'adaptar? Què fas en aquestes situacions tan complicades?

Si. El que faig és allargar un poc l'adaptació. En comptes de fer-la en quinze dies, la faig durar una mica més.

- Com viuen les famílies el període d'adaptació?

Hi ha de tot. **Algunes famílies ho passen molt malament**, i altres ho porten millor.

- Les famílies solen posar inconvenients per adaptar-se a l'horari del període d'adaptació dels seus fills o per el contrari s'adapten sense cap tipus de problema?

Algunes vegades, ja que el període d'adaptació dura uns quinze dies aproximadament i per a alguns pares és complicat degut al treball i els horaris.

- Com bé sabem cada nen és un món, però més o menys quan tarda un infant en adaptar-se completament al centre?

Normalment uns quinze dies.

Entrevistes a les docents del CEIP Guillem de Montgrí.

Primera entrevista

- Nom i Llinatges: Noelia Ribas Sánchez.
- Data de naixement: 27/8/1980.
- Quan de temps fa que et dediques a la docència? Set anys.
- A quants de centres educatius has treballat? Eren públics o privats? He treballat a cinc centres públics.
- En aquest moment, de quin grup ets la tutora? Sóc la tutora de 4t d'Educació Infantil, és a dir, dels nens de tres anys.
- A començaments de curs vares realitzar el període d'adaptació amb el teu grup d'infants? En el cas de que la resposta sigui positiva explica com el vares dur a terme i si et vares trobar amb algun inconvenient, per el contrari, si la resposta es negativa, explica el que fas amb els nens en començar el nou curs.

Si, dura una setmana. Primer de tot vàrem fer una reunió informativa amb tots els pares explicant què és el període d'adaptació i els hi vàrem passar una graella amb els grups d'alumnes, els horaris i les dates.

Per a començar es fan quatre grups. Comencem el primer dia i cada grup ve per separat mitja hora. El dia següent una hora també el grup per separat. El tercer dia ja ajuntem dos grups i venen hora i mitja, i així poc a poc fins que venen tota la jornada escolar.

- Què és per a tu el període d'adaptació? (definició pròpia).

És una etapa per la qual passen els infants per fer-se a la seva aula, als seus companys i a la seva tutora.

- Has realitzat alguna vegada un període d'adaptació? Si la resposta es que si, explica'm com el portes terme.

Aquesta pregunta ja l'he respost anteriorment, així que és el mateix.

- T'has trobat alguna vegada amb algun infant que no s'acabi d'adaptar? Què fas en aquestes situacions tan complicades?

Aquest curs he realitzat el període d'adaptació amb el meu grup de quart d'infantil i just he tingut una alumna que li va costar molt adaptar-se.

Vaig parlar amb el cap d'estudis i amb el pare de la nena i **li vàrem allargar el període d'adaptació una setmana més,** ja que la nena ho estava passant molt malament.

- Com viuen les famílies el període d'adaptació?

Les famílies a vegades no ho passen bé i pateixen, però una vegada veuen els infants que surten contents ja es queden més tranquils. Solen tenir por, nervis, però al final ja veuen com funciona tot i s'acostumen. Són com els nens, quan ja han vist com funciona l'aula, les normes, les rutines, els esmorzars, etc., ja es normalitza tot.

- Les famílies solen posar inconvenients per adaptar-se a l'horari del període d'adaptació dels seus fills o per el contrari s'adapten sense cap tipus de problema?

Normalment les famílies s'adapten bé a l'horari del període d'adaptació sense cap problema. En cas de que hi hagi algun problema intentem cercar una solució per tal que l'infant pugui realitzar bé el període d'adaptació.

- Com bé sabem cada nen és un món, però més o menys quan tarda un infant en adaptar-se completament al centre?

Com bé diu la pregunta, cada nen és un món diferents, per això varia molt. Però jo penso que els nens estan ben adaptats al final del segon trimestre quan ja han tornat de les vacances de nadal, que després d'uns dies a casa costa tornar, separar-se dels pares, i a més, al final del segon trimestre ja han assolit bé les normes, rutines, hàbits i s'han fet amb la tutora i sobretot han madurat.

Segona entrevista

- Nom i Llinatges: Laura Carrascosa de Juan.
- Data de naixement: 18/9/1957.
- Quan de temps fa que et dediques a la docència? Vint anys.
- A quants de centres educatius has treballat? Eren públics o privats? He treballat a ambdós centres, tan públics com privats.
- En aquest moment, de quin grup ets la tutora? Soc la tutora de cinquè d'infantil.
- A començaments de curs vares realitzar el període d'adaptació amb el teu grup d'infants? En el cas de que la resposta sigui positiva explica com el vares dur a terme i si et vares trobar amb algun inconvenient, per el contrari, si la resposta es negativa, explica el que fas amb els nens en començar el nou curs.

Si, és un criteri del centre fer el període d'adaptació i el fem durant una setmana ampliant poc a poc el temps d'estada a l'aula.

- Què és per a tu el període d'adaptació? (definició pròpia).

És el moment de conèixer l'escola, la seva aula, la seva tutora i els companys.

Són molts estímuls a l'hora i cal dosificar-ho. Els nens i les nenes s'han d'acostumar al ús d'unes normes, regles, rutines, espais i persones, i incorporar-les i això implica una sèrie d'estímuls agradables i no agradables que pels infants d'ajust d'edat és important fer-ho a poc a poc.

- Has realitzat alguna vegada un període d'adaptació? Si la resposta es que si, explica'm com el portes terme.

Es reparteix els alumnes en quatre grups i es reparteixen els dies quatre parts, el darrer dia, divendres, en dos parts. Es procura que els nens visquin per un dia l'entrada, la sortida, el pati, l'esmorcar i que ho facin poc a poc.

El dilluns següent s'incorporen els vint-i –cint alumnes de nou del mati a dos del mig dia, és a dir, fan l'horari complet.

- T'has trobat alguna vegada amb algun infant que no s'acabi d'adaptar? Què fas en aquestes situacions tan complicades?

Si, no tots els infants s'adapten de la mateixa manera ni en una setmana, alguns necessiten més temps.

L'estratègia és fer-ho sentir segur, estar a prop, oferir-li activitats que li puguin agradar i mantenir el contacte amb la família per tal d'ajudar.

- Com viuen les famílies el període d'adaptació?

Algunes famílies ho entenen, altres no. Els hi costa perquè setembre i molts pares i mares treballen encara que no els hi va bé que el seu fill/a entri a l'escola a les nou del mati i surti a les dotze del mig dia, per exemple.

A l'escola abans de començar el curs es fa una reunió i se'ls explica per què compreguin que una mestra necessita una setmana dosificada per conèixer els alumnes i poder treballar amb ells.

- Les famílies solen posar inconvenients per adaptar-se a l'horari del període d'adaptació dels seus fills o per el contrari s'adapten sense cap tipus de problema?

Algunes famílies posen resistències però acaben entenent les raons pedagògiques i participen. De totes formes només és una setmana.

- Com bé sabem cada nen és un món, però més o menys quan tarda un infant en adaptar-se completament al centre?

Això és sempre una sorpresa. Hi ha infants que han anat a l'escoleta i tarden en adaptar-se i d'altres que no han anat i s'adapten de seguida.

Durant tota la meua experiència puc dir que passat un curs, cap a final d'octubre tots fan vida escolar normal.

Tercera entrevista

- Nom i Llinatges: Marga Ribas Cardona.
- Data de naixement: 21/2/1979.
- Quan de temps fa que et dediques a la docència? Deu anys.
- A quants de centres educatius has treballat? Eren públics o privats? He treballat a quatre centres.
- En aquest moment, de quin grup ets la tutora? Sisè d'Educació Infantil.
- A començaments de curs vares realitzar el període d'adaptació amb el teu grup d'infants? En el cas de que la resposta sigui positiva explica com el vares dur a terme i si et vares trobar amb algun inconvenient, per el contrari, si la resposta es negativa, explica el que fas amb els nens en començar el nou curs.

No. A començament de curs parlem del que hem fet a l'estiu: amb qui hem estat, que hem fet, si ens ho hem passat bé, etc.

També fem assemblees per cercar un nom que ens agradi a tots per a la nostra classe.

- Què és per a tu el període d'adaptació? (definició pròpia).

Per a l'infant: Suposa un canvi molt important, ja que és una separació amb la família i l'entorn, per entrar a formar part d'un espai desconegut amb persones desconegudes.

Per a les famílies: Una separació de l'infant.

Per als mestres: Adaptar-se a uns nous infants i a unes noves famílies. S'han d'esforçar per conèixer-los i fer-los l'entrada a l'escola el menys traumàtic possible.

- Has realitzat alguna vegada un període d'adaptació? Si la resposta es que si, explica'm com el portes terme.

Si. Primer es fan entrevistes individuals amb les famílies i a ser possible amb els infants. Es fan grupets de cinc alumnes, a ser possible s'ajunten els coneguts i se'ls fa un horari d'assistència per a una setmana.

El primer dia venen trenta minuts, els segon dia una hora, el tercer dia s'ajunten dos grups durant una hora, el quart dia s'ajunten tots els infants mig matí i, al cinquè dia, ja venen junts tota la jornada escolar.

- T'has trobat alguna vegada amb algun infant que no s'acabi d'adaptar? Què fas en aquestes situacions tan complicades?

Si que l'he trobat. El que fas és parlar amb la família i els hi **amplies el període d'adaptació.**

- Com viuen les famílies el període d'adaptació?

Amb molta angoixa. Se'ls ha d'ajudar a separar-se dels infants i se'ls ha d'explicar com estan els seus fills els moments que ells no hi són, per a que vegin que també s'ho passen bé.

- Les famílies solen posar inconvenients per adaptar-se a l'horari del període d'adaptació dels seus fills o per el contrari s'adapten sense cap tipus de problema?

Depèn. Els pares que treballen si que solen posar inconvenients, però se'ls explica que aquest període és necessari per als seus fills.

- Com bé sabem cada nen és un món, però més o menys quan tarda un infant en adaptar-se completament al centre?

Un infant no està adaptat completament a l'escola fins al segon trimestre, encara que hi ha infants que s'adapten molt ràpid i d'altres que tarden més temps.